

2. MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

2.1 Településhálózati összefüggések, térségi és települési kapcsolatok

Kissomlyó község Vas vármegyében, a Kis-Somlyó hegy déli lábánál fekszik, a 8-as és a 84-es főutak kereszteződése közelében, attól mintegy 3,5 kilométerre. Főutcájaként a 8457-es út húzódik végig rajta, nagyjából délkelet-északnyugati irányban, a déli szomszédjában fekvő Duka községgel a 8436-os út köti össze.

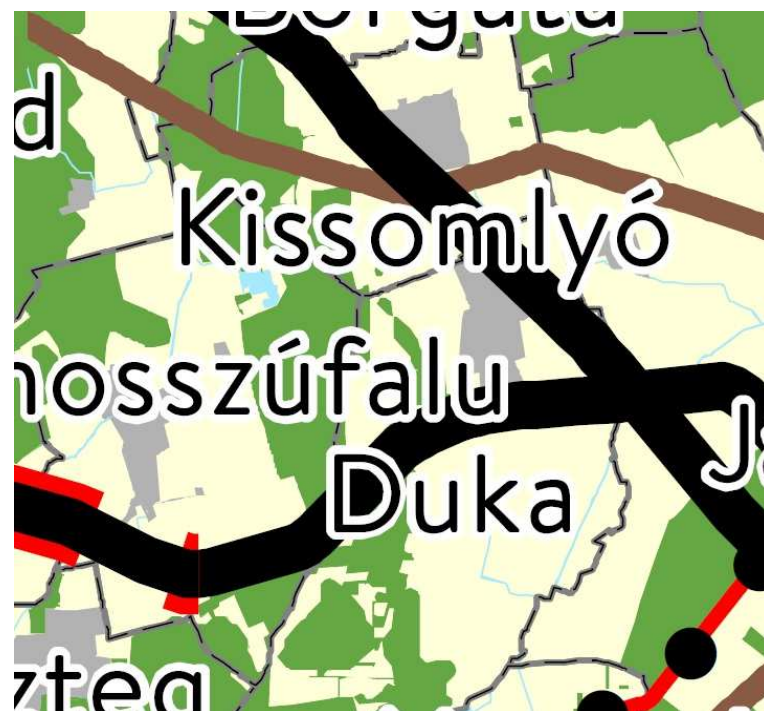
Északi határszélén emelkedik a 220 méter magas Kis-Somlyó hegy.

Közigazgatásilag a Jánosházi Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik. Bölcsődei ellátás, valamint alapfokú oktatás (óvoda, általános iskola) Jánosházán van. Magasabb szintű oktatási intézményekbe Celldömölkre és Sávára Járnak a gyerekek.

2.2 Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések és területrendezési követelmények:

A 2018. évi CXXXIX törvény (a továbbiakban MaTrT)

Az ország szerkezeti terve

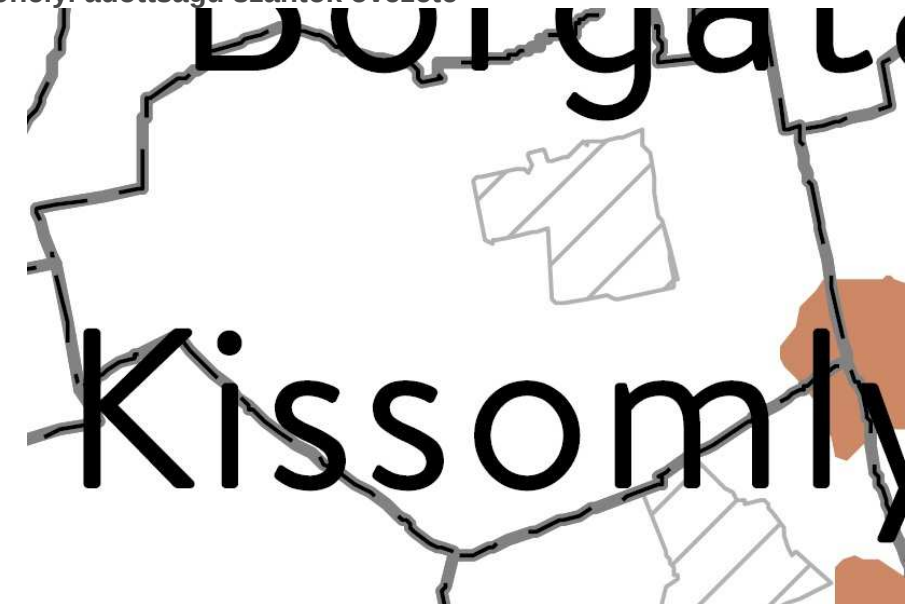

Jelmagyarázat:

Országos területfelhasználási kategóriák

- Erdőgazdálkodási térség
- Mezőgazdasági térség
- Vízgazdálkodási térség
- Települési térség
- Főút (meglévő)
- Főút (tervezett)
- Országos kerékpárútvonal
- Földgázszállító vezeték (meglévő)

Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

A 9/2019.(VI.14.)MvM rendelet a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról (a továbbiakban MvM rendelet) a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetére vonatkozó rendelkezései

28. § (1) Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében új beépítésre szánt terület – kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg – csak az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki.

(2) A kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

(3) A kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.

Vizsgálat összegzése

A fejlesztési terven az érintett területek mezőgazdasági terület, szántó területfelhasználási besorolást kapnak.

Jó termőhelyi adottságú szántók övezete

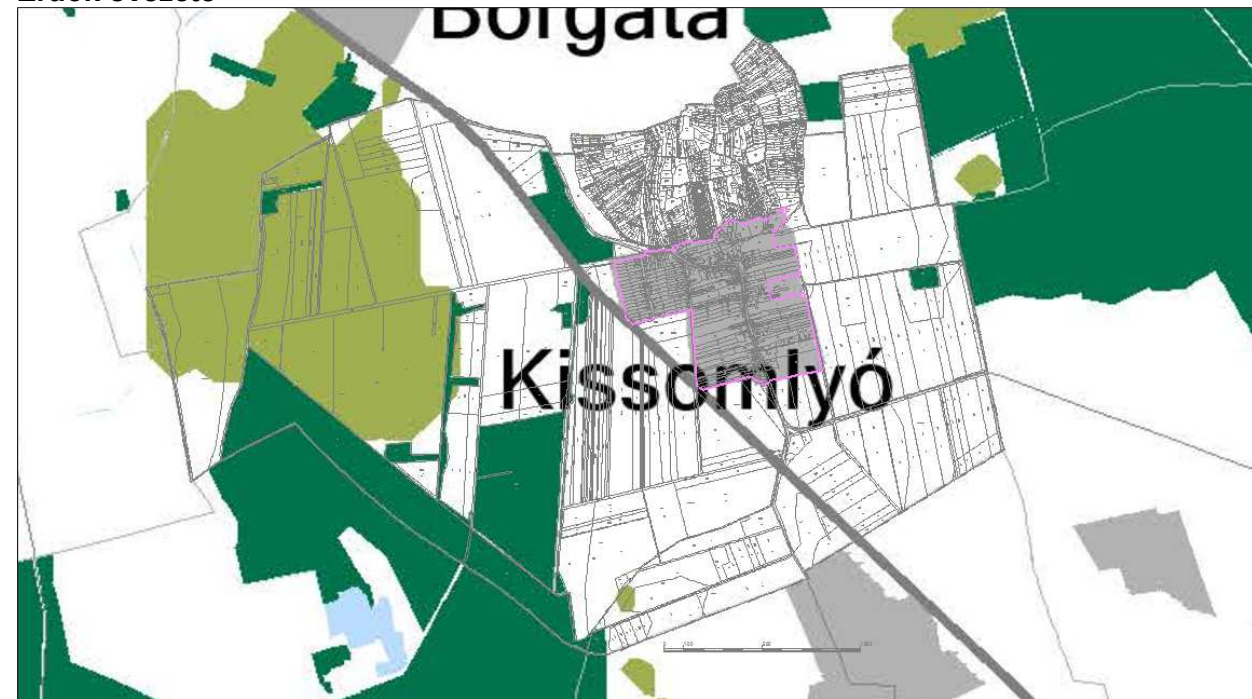
Az MvM rendelet jó termőhelyi adottságú szántók övezetére vonatkozó rendelkezései

2. §. (1) A településrendezési eszközök készítése során a mezőgazdasági terület területfelhasználási egység területét elsősorban - a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete mellett - a jó termőhelyi adottságú szántók övezetén javasolt kijelölni.

(2) A jó termőhelyi adottságú szántók övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

Vizsgálat összegzése

A fejlesztési terven az érintett területek mezőgazdasági terület, szántó területfelhasználási besorolást kapnak.

Erdők övezete

Erdők övezete

Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

A MaTrT erdők övezetére vonatkozó rendelkezései

29. § Az erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési tervében legalább 95%-ban erdőterület övezetbe kell sorolnia. Az e törvény hatálybalépését megelőzően kijelölt beépítésre szánt területek, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 4. § (2) bekezdésében meghatározott területek, továbbá az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve, valamint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve által kijelölt települési térség területein lévő erdők övezetének területét a számításnál figyelmen kívül kell hagyni.

30. § Az erdők övezetében külfejtéses művelésű bányatelek megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet.

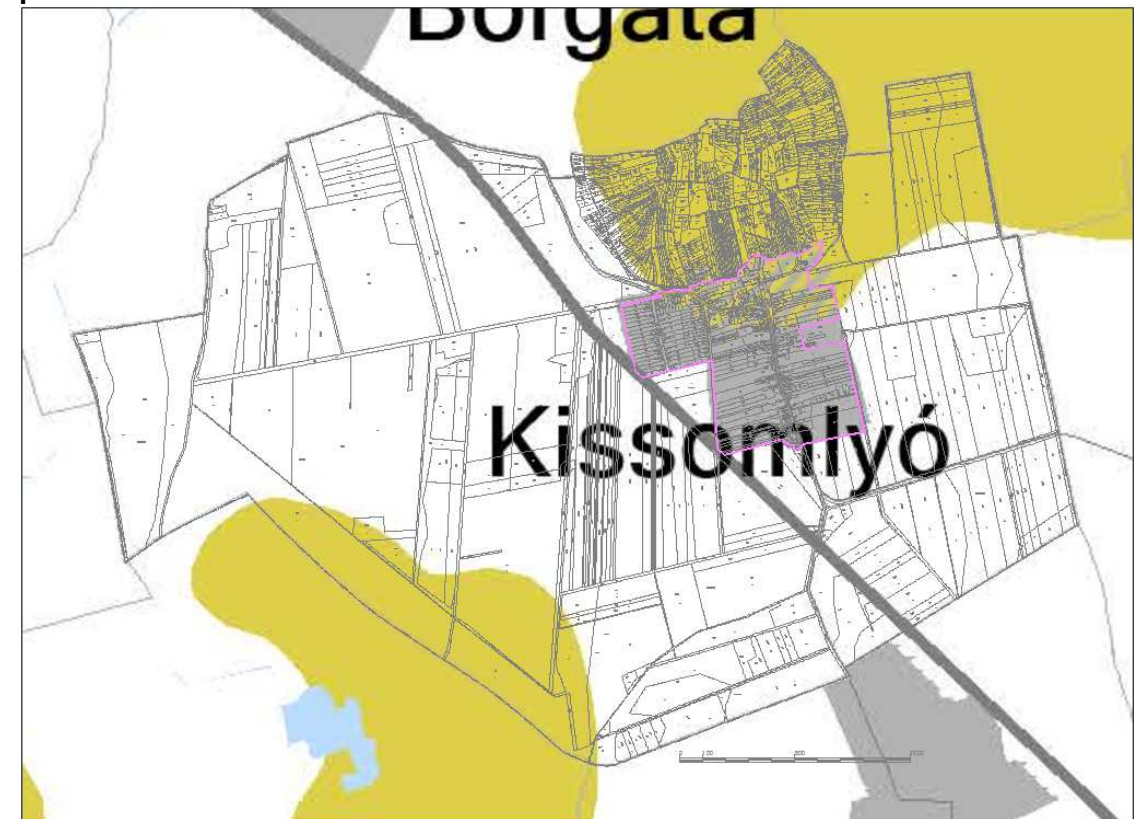
30/A. §. Az erdők övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.

Az MvM rendelet erdőtelepítésre javasolt övezetre vonatkozó rendelkezései

3. § (1) A településrendezési eszközök készítése során az Országos Erdőállomány Adattárban nem szereplő erdőterület területfelhasználási egységeket a településfejlesztési és településrendezési célokkal összhangban - a természeti és kulturális örökségi értékek sérelme nélkül - az erdőtelepítésre javasolt terület övezet területén javasolt kijelölni.

Vizsgálat összegzése

Az erdők övezetének határa megegyezik az alaptérképen erdő művelési ágba sorolt telkekkel. Erdőtelepítési szándékról nincs információ.

Tájképvédelmi terület övezete

Tájképvédelmi terület övezete

Az övezetbe tartozó település településszerkezeti tervében csak olyan (TÉKA szerinti) területfelhasználási kategória jelölhető ki, továbbá helyi építési szabályzatában és szabályozási tervében csak olyan építési övezet hozható létre, amely a tájképi értékek fennmaradását nem veszélyezteti. Az övezet által érintett területen meg kell határozni az ott elhelyezett építmények tájba illesztésére vonatkozó szabályokat. Ennek ellenőrzéséhez a tájképet jelentősen megváltoztató építmények terveihez és a tájképet jelentősen megváltoztató beruházások előkészítő terveihez látványtervet is kell készíteni.

Az övezetben bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.

Az övezetben közművezetéseket és járulékos közműépítményeket tájba illesztett módon, a tájképvédelmi célok megvalósulását nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával - beleértve a felszín alatti vonalvezetést is - ajánlott elhelyezni.

Az övezet területén, mind a már beépült, mind a nem beépített területeken, biztosítani szükséges a tájképi adottságok, a történelmileg kialakult tájhasználat, művelési mód, művelési ág arány, építési szokások megőrzését.

Vizsgálat összegzése

Az övezet a Kissomlyó hegy területére terjed ki, területfelhasználási besorolása kertes mezőgazdasági terület lesz, kivéve a lakóként használt ingatlanok telkeit, amelyek beépítésre szánt falusias lakóterületbe kerülnek át.

Valamint szintén kivételt képeznek a hegy területén és lábánál lévő felszínbolygatott területek. Ezeket rendezni és füvesíteni kell. Az önkormányzati tulajdonban lévő 08/1 hrz.-ú telek szabadidő eltöltésére alkalmas terület lesz.

Vas Megyei Közgyűlés Vas Megye területrendezési tervéről szóló 4/2021.(II.15.) önkormányzati rendelete

Az alábbi övezetekkel érintett, de lehatárolásuk megegyezik a MaTrT azonos megnevezésű övezeteivel, a vizsgálat eredménye is ugyanaz.

- Kiváló és jó termőhelyi adottságú szántók övezetei
- Erdők övezete és erdőtelepítésre javasolt terület övezete
- Tájképvédelmi terület övezete

Az alábbi egyedileg meghatározott megyei övezetekkel nem érintett.

- Innovációs-technológiai fejlesztés támogatott célterületeinek övezete
- Logisztikai fejlesztések támogatott célterületeinek övezete
- Turisztikai fejlesztések támogatott célterületeinek övezete
- Vízirtózási fejlesztések támogatott célterületeinek övezete

2.3 Tervi előzmények, érvényes településfejlesztési döntések és azok érvényesülése:

Kissomlyó község nem rendelkezik hatályos településrendezési tervvel. Településképi arculati kézikönyve és Településképi rendelete van.

2.4 A település demográfiai helyzete

Az utóbbi évek lakónépesség száma:

2021.01.01. 214	2016. 01.01. 216
2020.01.01. 208	2015.01.01. 220
2019.01.01. 210	2014.01.01. 215
2018.01.01. 212	2013.01.01. 219
2017.01.01. 217	2012.01.01. 216

Az adatokat tekintve megállapítható, hogy a község népességszáma enyhén csökken.

A 2011-es népszámlálás során a lakosok 88,5%-a magyarnak, 10% németnek, 1% ruszinnak mondta magát (5,7% nem nyilatkozott; a kettős identitások miatt a végösszeg nagyobb lehet 100%-nál).

A vallási megoszlás a következő volt: római katolikus 46,4%, református 5,3%, evangélikus 27,3%, görög katolikus 1%, felekezet nélküli 8,1% (11,5% nem nyilatkozott).

2.5 A település humán infrastruktúrája, közszolgáltatások

2.5.1) Igazgatási intézmények

- Önkormányzat Jánosháza
- Építési hatóság, egyéb okmányok intézése Sárvár- Rendőrség Celldömölk
- Tűzoltóság Sárvár

2.5.2 Egyházi intézmények

- Evangélikus Lelkeszi Hivatal Kissomlyó
- Római Katolikus Plébánia-hivatal Káld

2.5.3 Közintézmények

- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Sárvár
- APEH megyei Igazgatóságának Kirendeltsége Celldömölk
- Földhivatal Celldömölk

2.5.5 Oktatási intézmények

- Óvoda helyben nincs, a település a jánosházi óvodához tartozik

- Általános iskola helyben nincs, a település a jánosházi általános iskolához tartozik
- Középiskolába Celldömölkre, Sárvár- és Szombathelyre utaznak a gyerekek

2.5.5 Művelődési intézmények

- Községi Könyvtár van
- Közművelődési közösségi színtér van

2.5.6 Egészségügyi létesítmények

- Felnőtt háziorvosi ellátás: Jánosházi háziorvosi körzet, Jánosházán naponta, helyben heti egy alkalommal van rendelés.
- Védőnői szolgálat, iskola és ifjúság-egészségügy: Jánosházi védőnői szolgálat
- Ügyeleti ellátás: Celldömölk
- Országos mentőszolgálat: Celldömölk
- Szakorvosi Rendelőintézet: Celldömölk
- Kórház: Szombathely
- Bölcsődei ellátás, szociális ellátás és közétkeztetés helyben nincs, a Jánosházi Batthyány Lajos Általános Művelődési Központ, Gondozási és Családsegítő Központnál vehető igénybe.

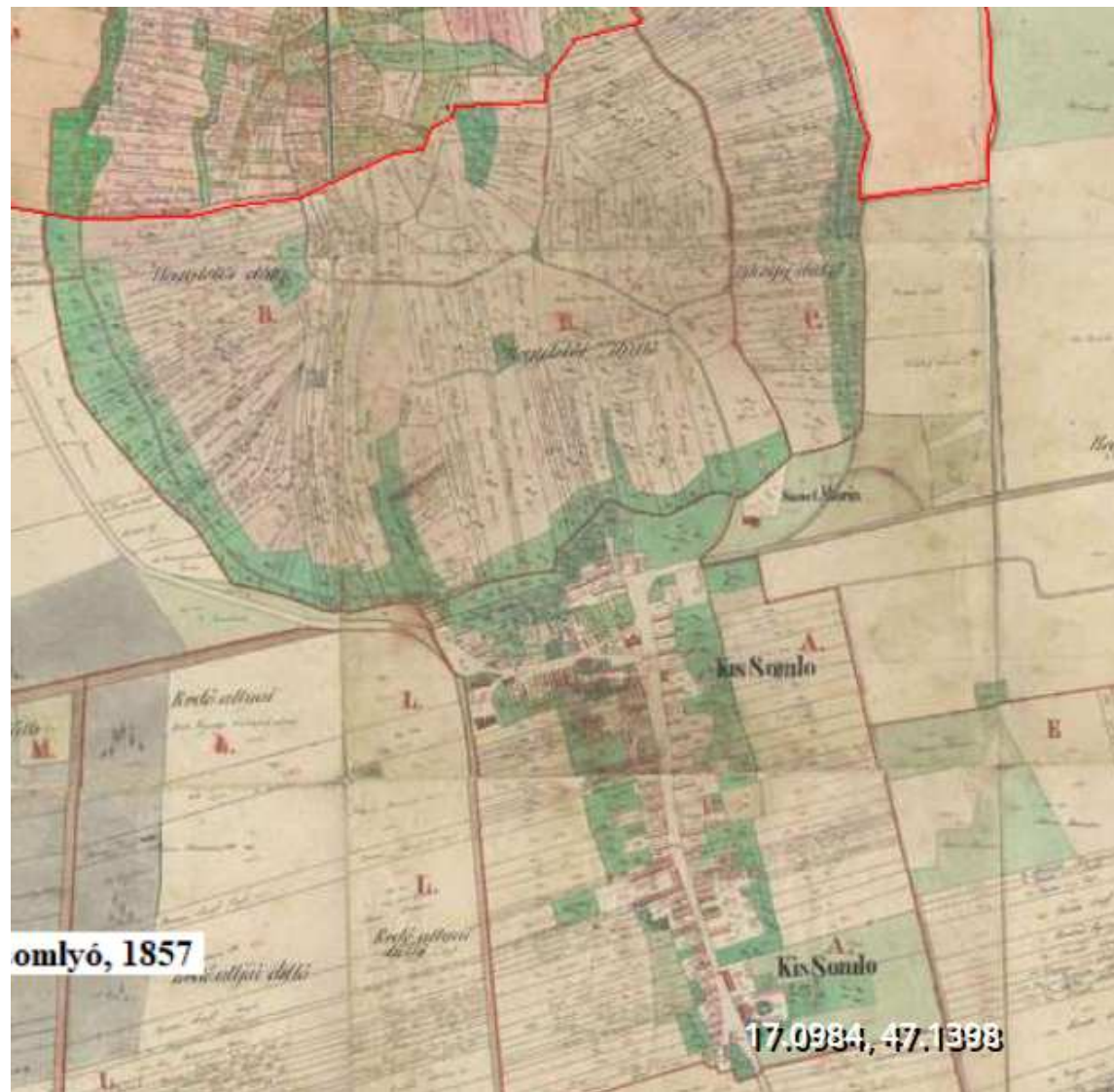
2.6 A település gazdasága

- Ipar nem települt Kissomlyóra, helyi kisvállalkozók sincsenek
- Kereskedelem: boltok vannak
- Vendéglátás: éttermek a Kissomlyó hegyen vannak
- Mezőgazdaság
- Főállású mezőgazdasági vállalkozó nincs.
- Szántók művelői és tulajdonosai nem azonosak.
- Gyümölcsösök, zártkertek gondozottsága gyenge.

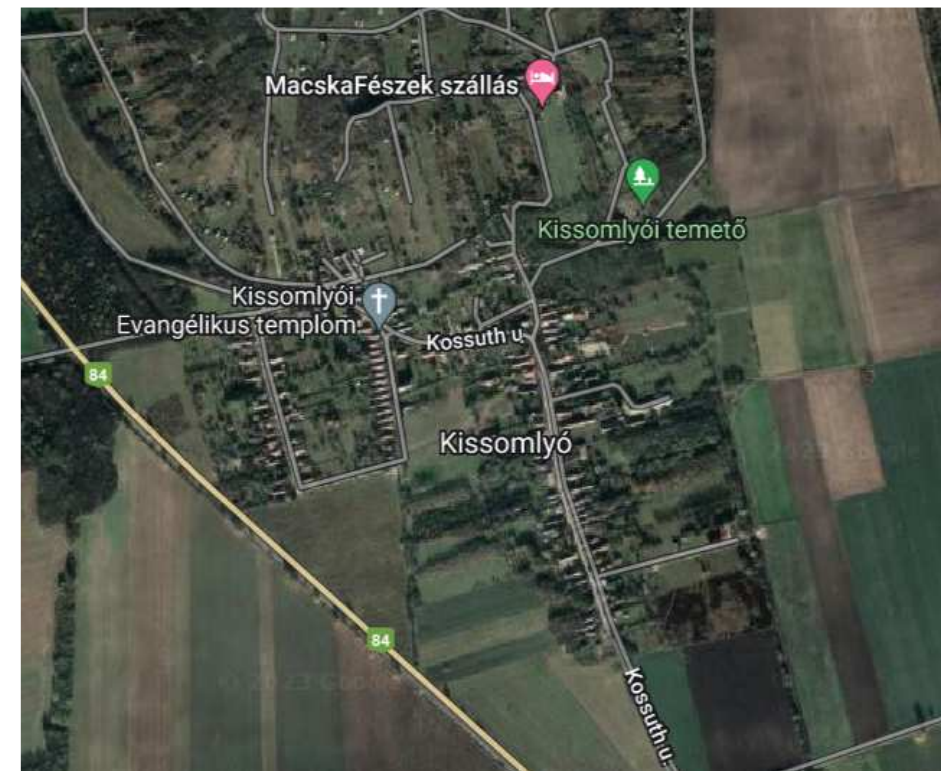
2.7 Az önkormányzat gazdálkodása, településüzemeltetés

Karbantartó, falugondnok van helyben.

2.8 Településrendezési, településszerkezeti vizsgálat

Kataszteri térkép

Légifotó (forrás Google térkép)

A Kossuth utca a nyugati végéről visszafelé tekintve

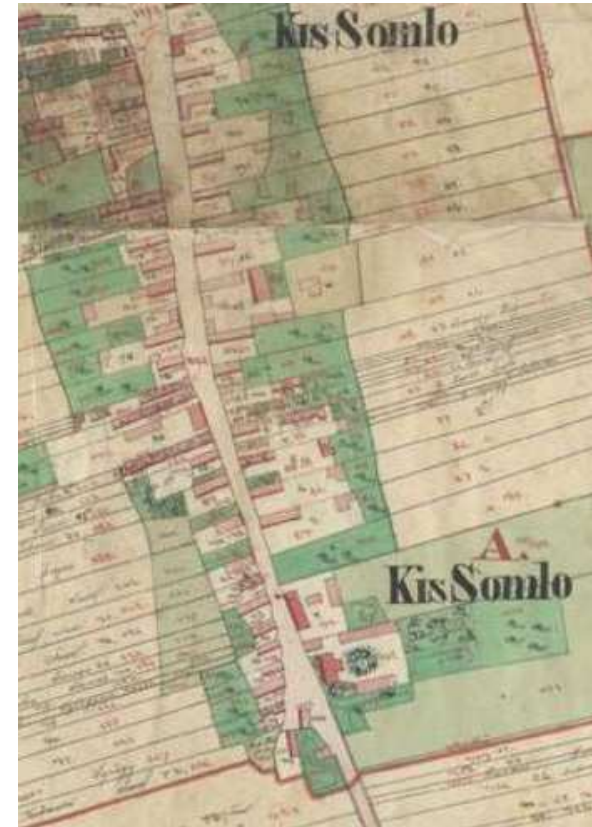

A Jókai utca Kossuth utcai torkolata

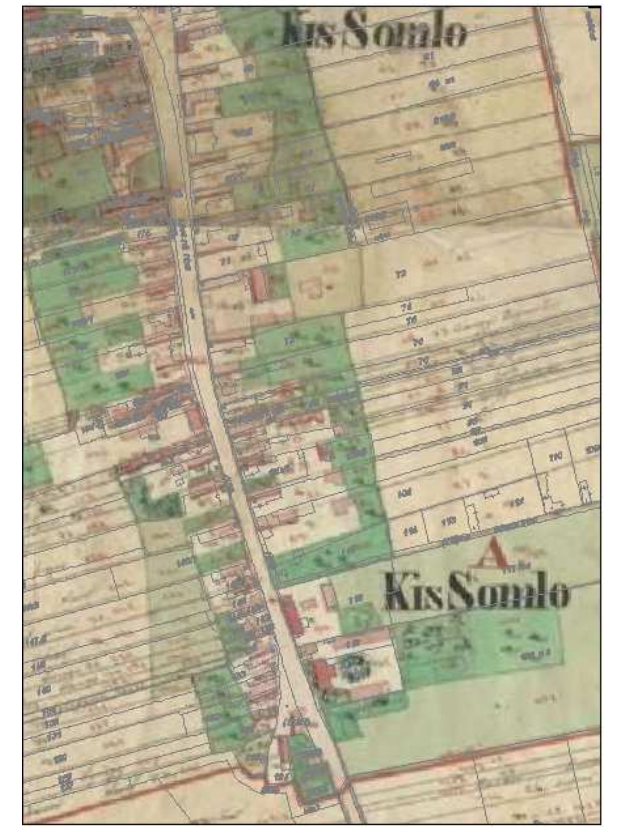

A Petőfi utca torkolata

A Kossuth Lajos utcáról nyíló telkeken néhol oldalhatáron állóan túlnyomóan egy tömbben egymás mögött elhelyezett több lakás található önálló helyrajzi számmal ellátva. Ez a XIX.századi kataszteri térképeken már látható.

Kataszteri térkép

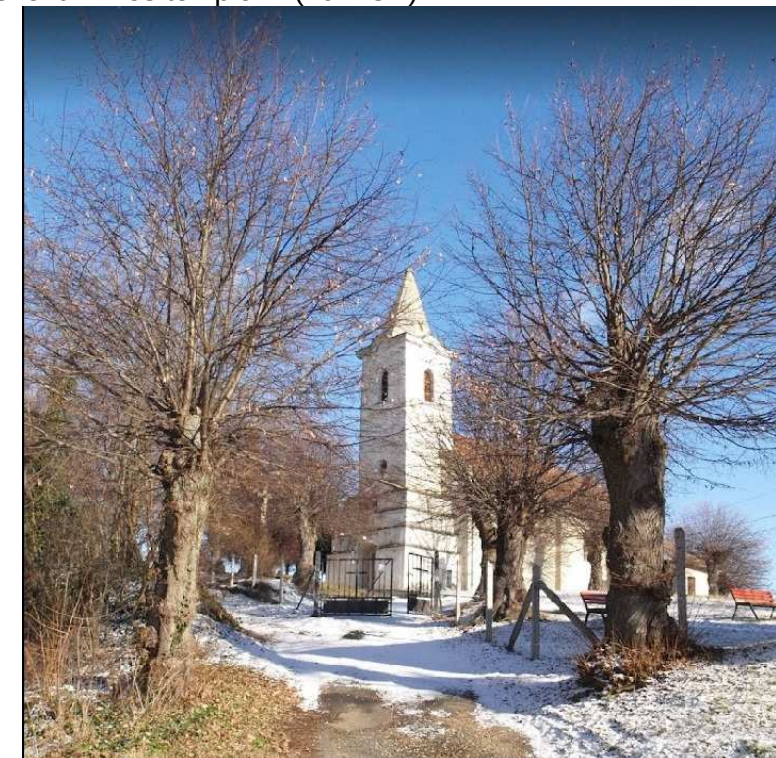
Ráhelyezve a jelenlegi alaptérkép

2.9 Az épített környezet és az építészeti örökség vizsgálata

2.9.1. Világörökségi, és a világörökségi várományos helyszín nincs kijelölve Kissomlyó község igazgatási területén

2.9.2. Országos építészeti örökség elemei

Egy épület áll országos műemléki védelem alatt: a Kis-Somlyó hegy lábánál, a község temetőjében álló Szent Miklós templom. (49 hrsz.)

Részletformái barokk koriak, alaprajza középkori. Egyhajós, a nyolcszög három oldalával zárul a szentélye, déli oldalán sekrestye, nyugati oldalán a torony áll aljában bejáratlalt. A déli homlokzaton három félköríves záródású ablak található, ugyanilyen alakú és méretű van a szentélyfalon is. A templom fiókos dongaboltozattal fedett.

2.9.3 A helyi építészeti örökség települési értékleltára

Védelemre méltó településszerkezet, telekstruktúra, utcavonal-vezetés, utcakép vagy utcakép részlet nem található Kissomlyón.

A község önkormányzata helyi egyedi védelem alá kívánja helyezni a Szabó pincét (1242hrs.) és a Mike pincét (1243 hrsz.)

Az épített környezet és az építészeti örökség részletes elemzését lásd a külön kötetben található Örökségvédelmi hatástanulmány című munkarészben.

2.9.4 Reklámok elhelyezésére vonatkozó javaslat

Kissomlyó igazgatási területén sem kisméretű, sem nagyméretű reklámokat ezideig nem helyeztek el. Mint már a korábbiakban említésre került, ipar nem települt Kissomlyóra, helyi kisvállalkozók sincsenek.

A nyugodt, falusias utcaképek megőrzése érdekében az erősen figyelem felkeltő reklámok elhelyezése továbbra sem ajánlható, nem illenek a településképhez, a Helyi Építési Szabályzat településképre vonatkozó fejezetében tiltását javasolható.

A tilalom nem rontja a helyi vállalkozások versenyképességét.

2.10 Környezeti állapot jellemzők

2.10.1 Levegőtisztaság-védelem

Kissomlyó és térsége levegőminőség szempontjából kedvező adottságokkal rendelkezik. Az uralkodó szélirány jellemzően északi, illetve kismértékben nyugati, így a beépítésre szánt terület átszellőzése biztosított. A Kis-Somlyó szőlőhegy ugyanakkor kis védelmet is biztosít, a nagyon erős északi szeleket felfogja. A községben a levegőt terhelő jelentős szennyező források nem ismeretesek. A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet nem nevesíti Kissomlyót a levegő szennyezettségi zónákban.

A település beépítésre szánt területétől délnyugatra halad a 84 sz. főút, a legközelebbi lakóépület tőle mintegy 80 m-re fekszik. A község beépítésre szánt területe alsóbbrendű úton – Kissomlyó-Jánosháza-Kemenesfalva – közelíthető meg, amelynek forgalma nem jelentős.

Közlekedésből eredő jelentős terhelésről nem áll rendelkezésre adat. Ipari légszennyezettség tekintetében is kedvező adottságú Kissomlyó, mivel fokozott terheléssel járó ipari létesítmények nem találhatók a településen. Lakossági fűtésből származó levegőszennyezés jellemző a beépítésre szánt részekben, amelynek csökkenése nem várható hosszú távon, viszont a napjainkban egyre korszerűbb tüzelési megoldások és szűrők alkalmazásával a negatív hatások mérsékelhetők.

Nagylétszámú állattartó-telep, majorság a település közigazgatási területén nem található. Háztájiban nagyon kevés állatot tartanak.

Mezőgazdasági talajművelés során kisebb mértékű porszennyezéssel, alkalmasszerűen növényvédőszerke levegőbe kerülésével számolni kell. A település több része is nyitott a szántók felé, itt a lakótelekek, lakóutcák közvetlenül szántókban végződnek. A mezőgazdasági földutak használatából is adódhat minimális porterhelés, ami időszakosan erőteljesebb szélviharok hatására porvihar is képezhet.

A parlagon álló, gondozatlan területek – felhagyott szántók, gondozatlan árokpartok, útszélek stb. – jó táptalajt kínálnak a gyomfajoknak. Ezek közül közegészségügyi szempontból a parlagfű allergiát okozó pollenje terheli a nyári időszakban az arra érzékeny lakosokat.

2.10.2 Zaj- és rezgésvédelem

Kissomlyó zaj- és rezgésvédelem szempontjából is kedvező adottságokkal rendelkezik. A főút délnyugatról elkerüli a beépítésre szánt területet, a településre bevezető alsóbbrendű út forgalma

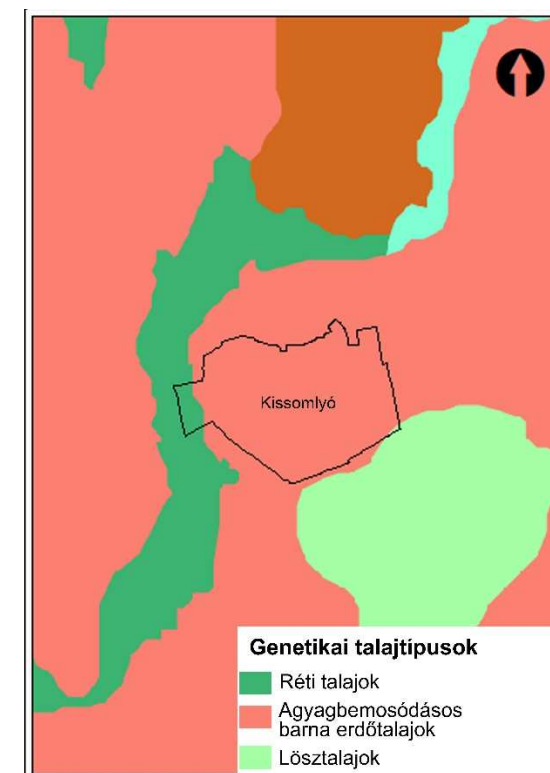
nem jelentős. A Kis-Somlyó hegyen korábban zajló kőitermelést már régen felhagyták. Zavaró mértékű, illetve határértéket meghaladó zajterhelésről nincs tudomásunk.

2.10.3 Talajvédelem

A patak völgyekben – így a Kodó-patak mentén –, réti és lápos réti talajok találhatók. Ezeken a részekben a legnagyobb területet a karbonátos réti öntéstalaj foglalja el. Jellemzően szürkésbarna színű homokos vályog, 30-80 cm közötti humuszos rétegű. Művelhetőségét a magas talajvízszint korlátozza. Elsősorban gyepeként (kaszáló, legelő) hasznosítják.

Kissomlyó legnagyobb részét, így a dombsági területeket és a síkvidéki területek jelentős arányát az agyagbemosódásos barna erdőtalaj teszi ki, amelynek talajképző közei a glaciális és alluviális üledékek, kémhatásuk gyengén savanyú, sekély termőrétegük miatt szélsőséges vízgazdálkodású talajok, a termőréteg vastagságuk 40-70 cm, fizikai talajféleségük homokos vályog. Többnyire mezőgazdasági művelés alatt állnak. A Kis-Somlyó hegy a jellemző genetikai talajtípusok tekintetében ugyancsak az agyagbemosódásos barna erdőtalajok közé sorolható, viszont a magasság emelkedésével, a termőréteg vastagsága csökken. Jellemzően szőlő, kisebb arányban gyümölcsös és kertes művelés folyik rajta.

A község délkeleti sarkában egy kis területen szórványosan megtalálhatóak lösztalajok is, amelyek jó vízgazdálkodási tulajdonságukkal szántóföldi művelést tesznek lehetővé. Kissomlyó esetében aránya viszont elenyésző.

Kissomlyó jellemző genetikai talajféleségei az MTA Agrotopo adatbázis alapján (forrás: <https://maps.rissac.hu/>)

A termőföldek megyei viszonylatban gyenge-közepes minőségűnek mondhatók, átlagos aranykorona értékük 19,5 AK körül mozog. A megyei területrendezési terv szerint a település szántóterületei vízerózióknak kitéttek. Az átlagos szélsébség 3 m/s körüli. Ez azt jelenti, hogy a területen szél által kiváltott kismértékű defláció elsősorban talajművelés során adódhat, azonban ki kell emelni a klímaváltozás következtében egyre gyakrabban megjelenő szélsőségesen szeles időszakokat, amelyek során sokszor porviharok képződnek, jelentős környezeti kockázatot és balesetveszélyes helyzetet előidézve.

Kissomlyó szántóföldi művelés alatt álló területein a mezőgazdasági hasznosításból eredő talajszennyezés potenciális probléma. Az intenzív talajművelés talajtömörödéshez, ezáltal a felsőbb talajréteg szerkezetének megváltozásához, közvetetten pedig a vízháztartási

viszonyainak módosulásához járulhat hozzá hosszú távon. A kemikáliák használatával a talajba káros anyagok kerülhetnek. A gyepeként (kaszáló, rét) fenntartott mezőgazdasági területeken kisebb a talajterhelés lehetőségének mértéke.

A település közigazgatási területe a 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet alapján felszín alatti víz szempontjából érzékeny vízminőségvédelmi kategóriába, valamint nitrátérzékeny települések közé is tartozik.

A település kiépített szennyvízcsatorna hálózattal rendelkezik. A község szennyvizeit elvezető csatornahálózat kiépítését a „Nyugat- és Dél-Dunántúli szennyvízelvezetési és –kezelési fejlesztés 4.” projekt keretében valósították meg 2021 májusi befejezéssel. A szennyvizet a Jánosháza területén levő szennyvíztelep fogadja be, ahol ártalmatlanításra kerül. A tisztító a mért adatok alapján mind hidraulikai, mind biológiai szempontból szabad kapacitással rendelkezik. A tisztított szennyvíz közvetlen befogadója a Mosó-árok a jánosházi telephely mellett.

A településen vannak olyan lakások, amelyek nem kötöttek rá a szennyvízhálózatra, helyenként szikkasztás is előfordulhat, az így keletkező folyékony kommunális hulladékok szennyező források. A szőlőhegyen keletkező szennyvizek gyűjtése és ártalmatlanítása ma még nem megoldott, a keletkező folyékony kommunális hulladékok szennyezőforrásnak tekinthetők. Az illegális hulladéklerakás elszórtan, több kisebb foltban jellemző a településen, elsősorban a beépítésre nem szánt részekben, illetve a településszegélyeken, amelyek talajvédelmi szempontból is szennyeznek a környezetet.

2.10.4 Vízvédelem

Általános vízügyi - vízvédelmi hatósági követelmények:

A település közigazgatási területét érintő vízfolyások parti sávja a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendeletben foglaltak szerint használható.

A település területén az alábbi felszíni vízrendezési és meliorációs munkálatok voltak tervezettek illetve valósultak meg:

- Bolgár-magyar barátság" mtsz. Jánosháza komplex melioráció II.üteme
- Bolgár-magyar barátság mtsz. Jánosháza üzemi melioráció I. és III/a.ütem
- Bolgár-magyar barátság mtsz. Jánosháza Körtevélyesi major i. ütem, üzemi vízrendezés
- Marcalmenti mezőgazdasági szövetkezet Jánosháza III/c ütemű üzemi melioráció

A fenti termelőszövetkezetek megszűntek, helyettük magántulajdonosok, illetve földhasználók tevékenykednek, a rendszerek vízjogi üzemeltetési engedélyei a tulajdoni, használati viszonyokat nem követték. A működőképességük megőrzése a talajvíz háztartás szempontjából jelentőséggel bír.

Kissomlyó területén vízminőségvédelmi szempontból kiemelt szennyező forrás nem található. A beépítésre nem szánt mezőgazdasági művelésű területek a használatukból eredően kemikáliákkal szennyeződhetnek, amelyek a talajba kerülve a talaj- és rétegvizek minőségi állapotát befolyásolhatják.

Nagyvízi meder övezete nem érinti a község területét a 74/2014. (XII.23.) BM rendelet alapján, valamint belvízelöntés szempontjából sem veszélyeztetett. A Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság fennhatósága alá tartozik a település. Az igazgatási terület a Marcal vízgyűjtőjéhez tartozik. A község fő vízfolyása a Kodó-patak. Vízhozamát 33 m³/s becsülik, amely nagy szélsőségek között ingadozik. Vízminősége még tisztának mondható.

A község közigazgatási területe a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet 2. sz. mellékletének 1. pontja alapján felszín alatti víz szempontjából érzékeny területnek minősül. A település igazgatási területe vízbázis védőterületével nem érintett. A Kis-Somlyó szőlőhegyen, a 1172/26-os hrsz-ú telken egy kisebb vízműterület található.

A település nem bővelkedik felszíni vízfolyásokban, állóvizekben. Jelentősebb vízfolyása a Kodó-patak, állandó vízborítású állóvize nincs.

A községben az ivóvízhálózat és a szennyvízhálózat kiépített. A kommunális szilárd hulladék gyűjtéséről és annak elszállításáról az önkormányzat gondoskodik. Kissomlyó a Sopron és Térsége Környezetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. (STKH) regionális közszolgáltatói rendszeréhez tartozik, amely szolgáltatás ellátását 2023. július 1-től a

koncessziós eljárások eredményeként a MOL Magyarország Nyrt. vezérletével végzik a hulladékgazdálkodói cégek. Kommunális hulladék elszállítása hetente egyszer, háznál gyűjtött szelektív hulladék elszállítása havonta egyszer, valamint a tavasztól ősziig terjedő időszakban zöldhulladék gyűjtése és elszállítása is történik szervezeten a községben.

2.11 A táji és természeti adottságok és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat

2.11.1 Táji és természeti adottságok

A település a Duna-Morva-Rába-medence nagytáj, Kisalföld nagytáj részletén és a Kemenes-Marcal-vidék középtájon belül az Alsó-Kemeneshát kistájhoz tartozik. A kistáj egy enyhén tagolt hosszanti hátság, ami a Rába- és a Marcal-völgy között terül el.

Kevésbé tagolt (átlagos völgyűrűsége 2,0 km/km²), egységes fennsík jellegével tűnik ki. Az átlagos magasság (190 m mBf.) és az átlagos viszonylagos szintkülönbségek (17 m/km) egyaránt kisebbek, mint a Felső-Kemenesháton. Magassága, domborzata nem egységes és lejtőssége sem egyenletes. A Sárvíz völgyétől a Rábaközig felszíne 240 m-ről fokozatosan 125 m-re alacsonyodik. Földtani felépítésében a kereszt rétegzett folyóvízi homoknak és az idős Rába-kavicsnak van a legnagyobb szerepe. Utóbbi vastagsága a Rába-menti magas part peremén az 50 m-t is meghaladja.

A túlnyomóan folyóvízi üledékekkel és löszös, vályogos képződményekkel fedett terület elsősorban építőanyag-ipari nyersanyagban gazdag. Hatalmas kavicskészlete jelentős szennyeződottsége miatt minőségi termékek előállítására nem alkalmas. Kitérő minőségű építkezési nyersanyag a teljesen homogén összetételű, szennyeztelen, középszemű kereszt rétegzett folyóvízi homok, amelynek elterjedése a tájban regionális, készlete felbecsülhetetlen.

A kistáj kisebb, 3,9 millió éves vulkáni kúpja a Kis-Somlyó hegy, amely Borgáta, Egyházashetye és Kissomlyó községek határán emelkedik. A régiek Hegyes-Kis-Somlyónak hívták az ország legkisebb borvidékének legkisebb szőlőhegyét, mely mindössze 220 m magas. Felépítése alapján vélhetően fiatalabb, mint nagyobb testvére a Ság-hegy. Csaknem szabályos kör alaprajzú, lapos csomka kúp alakú hegy, helyenként meredekebb peremekkel, melyek jóval szelídebbek rokonainál, itt sziklával csak elvétve – elsősorban a legmagasabb pontja körül – találkozhatunk. Tetején több, ma már nem működő kőfejtő található, köztük a 1226-os hrsz.-ú telken levő nagyobb kiterjedésű kőfejtő, vagy a 1203-as hrsz.-on levő kőfejtő, amelyet napjainkban kisebb helyi csoportok használnak kikapcsolódási helyszíneként. A Kis-Somlyó talajképző alapkőzete a mésztufa és nagyrészt meszes termőtalajok, valamint agyagbemosódásos barna erdőtalajok találhatók itt.

A kistáj éghajlata mérsékelt meleg, mérsékelt száraz, a telek enyhék. A felhőzet évi átlaga 55-60%, a napsütés évi összege kevéssel 1900 óra körül alakul. Tele viszonylag enyhe, januári középhőmérséklete -1 és -2 Celsius-fok közé esik, téli nap évente 25-30 fordul elő. A téli lehűlések viszonylag mérsékelték, kemény fagy az ország többi tájához képest ritkábban lép fel. Uralkodó szél az északi, de nem ritka a főként nyáron fújó déli szél sem. Erőssége alapján az ország mérsékelt szél tájához sorolhatjuk. Évi csapadéka 650-700 mm között változik, északkelet felé haladva fokozatosan csökken a csapadék mennyisége. Összességében elmondható, hogy a térség az egyébként csapadékos Vas megye egyik legszárazabb területe. A klimatikus viszonyokra jellemző, fentebb felsorolt adatok a sokévi átlag alapján meghatározott értékek. Napjaink egyre fokozódó klímaváltozása, annak lokális szinten is mérhető hatásai ezen értékek jelentős eltolódását eredményezik. Fokozódik az aszályos időszakok mértéke, a heves, sokszor többhavi csapadékmennyiség hirtelen lezúdulása, illetve az erőteljes hőingadozás és szélviharok jelenléte. Az egyenlőtlen csapadékeloszlás és –mennyiség mértékéhez a téli csapadék (elsősorban a hó) hiánya is hozzátartozik, az elmúlt években nagyon kevés vékony hótakaróval lehetett találkozni országsserte.

A közigazgatási terület a Marcal vízgyűjtőjéhez tartozik. A Marcal kemenesaljai mellékpatakjai fentről lefelé haladva a Mosó-árok, Kodó-patak (ennek jelentősebb mellékvize a Csikászó-patak), és a Cinca-patak. Mindannyian a Kemeneshát keleti részének kavicstakarója alól kibukkanó forrásokból táplálkoznak. Felszínalakító munkájukkal nagyban hozzájárultak a kemenesaljai táj mai képének kialakításához. Völgyeik kis esésűek, szélesek, így – jó termékenységüknek köszönhetően – nagyrészt mezőgazdasági művelés alatt állnak. A község fő vízfolyása az északnyugati településhatárban húzódó Kodó-patak. Vízhozamát 33 m³/s-ra becsülik, amely nagy szélsőségek között ingadozik. Víztisztsága még tisztának mondható, de az intenzív mezőgazdasági tevékenység, illetve az éghajlatváltozásból származó, vízháztartást is érintő változások veszélyeztetik és befolyásolják a minőségét.

Természetes állóvizekben szegény a kistáj, csak kisebb víztározók, kavics- és tőzegbányák helyén keletkezett tavak (Mersevát) találhatók – Kissomlyó esetében nincs ilyen.

A terület talajvíz- és rétegvíz ellátottsága jó, bár a Cser fennsíkján gyakran nagyon mélyre kell ásni a talajvíz szintjéig. Itt kell megemlíteni a termálvizet is, amelyek a Bakony felől idáig lenyúló karbonátos kőzetrétegekből származnak, és Borgáta, valamint Mesteri és Celldömölk fürdőiben hasznosítják.

A tájat 76%-ban a Rába pleisztocén teraszokkal szegélyezett, nagy kiterjedésű kavicstakaróján képződött agyagbemosódásos barna erdőtalaj jellemzi. E talajszelvényre az élénkvörös színű, vaskolloidokkal összecementált „B” szint jellemző, amely vízzáró réteg és lerontja a talaj vízgazdálkodását. Emiatt a talajok termékenysége gyenge, IX. besorolású. A termőréteg vékony, tápanyagokban szegény, savanyú kémhatású. Jobbára kiterjedt erdőségek (mint pl. a Sitkei-erdő) találhatók rajtuk.

A patakvölgyekben – így a Kodó-patak mentén –, réti és lápos réti talajok találhatók. Legnagyobb területet a karbonátos réti öntéstalaj foglalja el. Jellemzően szürkésbarna színű homokos vályog, vályog mechanikai összetételű, 30-80 cm közötti humuszos réteggel. Művelhetőségét a magas talajvízszint korlátozza. Elsősorban gyepeként (kaszáló, legelő) hasznosítják.

A kistáj növényföldrajzi szempontból alapvetően a Nyugat-balkáni flóratartomány (Praeyllyricum Illyricum) flóraidékének Zalai flórajárásába (Saladiense) tartozik. A terület potenciális erdőtársulásai a gyertyános-kocsányos tölgyesek (Quercus robur-Carpinetum). Kisebb foltokban égerligetek (Carici-Alnetum croaticum) is fellelhetők, amelyekhez magas sásos társulások (Caricetum acutiformi-ripariae) csatlakoznak.

Az útszéli árkok, patakok közelében a Kemenesháton jellemzőek a patak menti harmatkásások. A Kodó-patak mentén kisebb foltokban kaszálórétet is találunk, így franciaperjés rétet, és ecsetpázsitos franciaperje rétet egyaránt. A száraz szikla- és pusztagyeppek csoportjából a Ság-hegyi, a Hercseg-hegyi, és a Kis-Somlyói lejtő-sztyeppréteket kell kiemelni, ahol egykor a fekete kökörtörő is előfordulhatott. A meszes lejtő sztyepprétek kisebb előfordulásai ugyancsak a Hercseg-hegyen, és a Kis-Somlyón maradtak fenn. A fás növénytársulások közül a füzesek (csigolya füzes, mandulalevelű bokorfüzes, puhafa-ligeterdő) a vízfolyások mentén találhatók meg. A közepes vízellátottságú területeken gyertyános-kocsányos tölgyeseket lehet találni (Káld, Nemeskeresztúr). Száraz tölgyesek, bokorerdők már csak töredékesen lelhetők fel a Ság-hegyen és a Hercseg-hegyen. A napsütötte, közepesen száraz dombhátak jellegzetes erdei az egykor egyeduralmú cseres-tölgyesek, melyek a Cser fennsíkját valaha összefüggően borították, napjainkra csak szigetszerű foltokban fordul elő (Kemenesmagasi környéke). Ugyanitt fellelhető meg a sárgabúza cseres-kocsánytalan tölgyes kisebb állománya is. A királyné gyertyás cseres-kocsányos-tölgyes a lapos hegyhátak kavicsos felszínének különleges társulása, mely legszebb formájában Sitke, Ostffyasszonyfa és Celldömölk közelében lelhető fel. Az erdőszélek, határok gyakori társulása a töviskés.

Faunisztikai szempontból kevésbé ismert, nagyrészt kultúr hatás alatt álló a terület. Állatföldrajzilag az Alpokalja faunakörzetéhez tartozik. Védett állatok közül jellemzőek a lepkefajok, szitakötők, gyepi béka, fali gyík, búbos cinege. Az erdőkben az emlősök közül nagy számban fordul elő az erdei egér, pocok és cickány. Gyakori a mókus, ritkább a nagypelle, sün. Ragadozók közül sok a róka, a borz, a nyuszt, a nyest, a menyét, de héják is előfordulnak. A vadászott nagyvadak – szarvas, őz, vaddisznó – mindenütt fellelhetők.

A szántóföldek bőséges táplálékot, a fasorok biztonságos búvóhelyet nyújtanak az itt élő állatoknak. A szántóterületeken gyakori a mezei nyúl, a görény, a mezei pocok. Az árkokat követő cserjés bozótosok pedig számos apróvadnak nyújtanak élőhelyet. A természet növényfajok és gyomnövények nedveit szívja a szerecsenpoloska, nektárt fogyaszt a bogáncslepke, míg más rovarok, pl. a zöld lombzöcske és a mezei futrinka ragadozók. Magokkal, rovarokkal táplálkozik a földön fészkelő fűz, mezei pacsirta, citromsármány és a fákon telepesen fészkelő vetési varjú is. A mezőgazdasági területek gyakori ragadozó madarai a jellegzetes röptű egerészölyv és vörös vércse. Gyökeret, levelet, szárat, termést eszik a mezei pocok, mezei hörcsög, mezei nyúl és az őz.

2.11.2 Tájváltozási jellemzők

Régészeti leleteink csak az újkőkor idejétől vannak, amikor a Nyugat-Balkán felől népcsoportok vándoroltak ide, fejlettebb kultúrát hozva magukkal. Főként állattenyésztéssel (juh, kecske, szarvasmarha, sertés) és földműveléssel foglalkoztak. Ekkor kezdődött a táj lassú átalakítása, az összefüggő erdőket irtások bontották meg, kis falvak épültek. A bronz kor idején élők élénk kereskedelmet folytattak. Központi településük a Ság-hegyen lehetett, amelyet a környékbeli kis falvak láttak el élelemmel. A vaskorban is a földművelés és állattenyésztés volt a fő foglalkozásuk az itt élőknek. A kelták a vaskor végén telepedtek meg. Fejlett vaskohászatuk volt, ők tőlük származtatják az ekevasat, feltehetőleg szőlőműveléssel is foglalkoztak.

A római uralom jelentős változásokat hozott vidéken is. A kor egyik legnagyobb vívmánya és egyben máig fellelhető emlékei a rómaiak úthálózata volt. 4-5 m széles, kavicsozott vagy kővel burkolt, domború utak voltak, amelynek nyomai több település határában (Kemenesmihályfától Vönöckig) szabad szemmel is felfedezhetők. A folyók átkelőinél út- és őrállomások épültek, közelükben voltak a kisebb falvak, és itt álltak a földbirtokokkal rendelkezők lakóhelyei, birtokközpontjai. A Ság-hegyen már ebben a korban működött bazaltbánya, a kifejtett követ Savaria útjaihoz használták fel. Szőlőkultúrájukról tanúskodnak a hegy környékén előkerült villák maradványai.

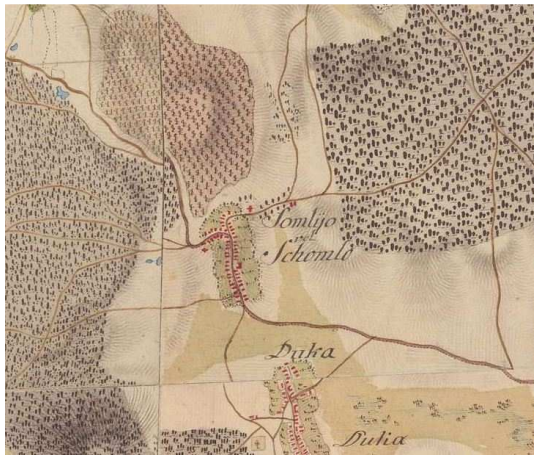
A népvándorlás korában, 433-ban, Attila vezetésével a hunok alapították meg birodalmukat, azonban megtelepedésük emlékei területünkről nem ismertek, de ezt lehet, hogy csak az alapos kutatás hiánya okozza. Az 568-tól kezdődő avar uralom már több emléket hagyott ránk (temetők és edénytöredékek). A magyarság 900 környékén érkezett a Dunántúlra. Letelepedve földműveléssel és állattenyésztéssel foglalkoztak. Az Árpád-kori települések nyomait csak helyi gyűjtések alapján feltételezhetjük, illetve feljegyzésekből származó adatokból következtethetünk a falu akkori állapotára. Karakónál és Sárváron vár állt, és ekkor épülhetett a talán II. Béla által alapított, ma már csak romjaiban látható pordömölki bencés apátság.

Kissomlyó első írásos említése 1319-re tehető Sumulo néven, majd később, a XV. századtól kezdve több változatban, de már a napjainkban is használt neve olvasható a forrásokban.

Az I. katonai felmérésen (1784) jól látható a jelenlegi Kossuth utca vonala, amely a településmagot alkotta házakkal és a hozzájuk tartozó jelentős területű kertekkel. A Kis-Somlyó szőlőhegyei markánsan jelennek meg az ábrázolásban, a hegyen más területhasználatot nem is ábrázoltak. A település nyugati és keleti határában kiterjedt erdőségek voltak, míg a déli részeken, a dukai határ felé a patak mellett nagyobb gyepek (rétek, legelők) szabdalják a tájat. A sík területeken a szántók ekkor még kisebb részt foglaltak el. Az úthálózat a napjainkban is meglévő állapotot tükrözi, a települést átszelő fő közlekedési út már a XVIII. század végén is összekötötte Somlyót a szomszédos községekkel. Pontszerű örökségelemek tekintetében a Szent Miklós templom látható, illetve az evangélikus templom elődje is megjelenik.

A II. katonai felmérésen (1856) látottak alapján a beépített területek aránya kismértékben növekedésnek indult a már meglévő úthálózat mentén. Ezen kívül a szőlőhegyen is megjelentek a pincék, kisebb épületek, illetve már nem egyöntetűen szőlőként jelölték csak a Kis-Somlyót, hanem a hegyláb és a magasabbban fekvő területeken kerteket is ábrázoltak. Az erdők, szántók és gyepek arányában, illetve területi eloszlásában az 1700-as évek végi állapothoz képest a gyepterületek csökkenése figyelhető meg. Az állattartó gyepgazdálkodásra utal a gémeskutak

jelenléte, amelyek elszórtan jelentek meg a tájban. A Szent Miklós templom továbbra is látható a térképen, illetve a temető területe is lehatárolásra került. Érdemes még kiemelni a fasorok jelenlétét: a főbb közlekedési utakat kétoldali fásítással vették körbe.

Kissomlyó az I. katonai felmérésen (1784)

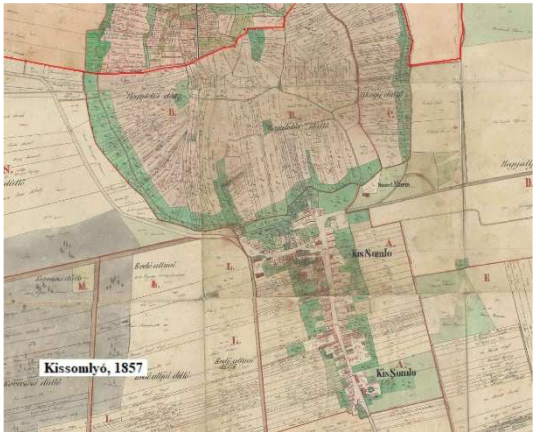

Kissomlyó a II. katonai felmérésen (1856)

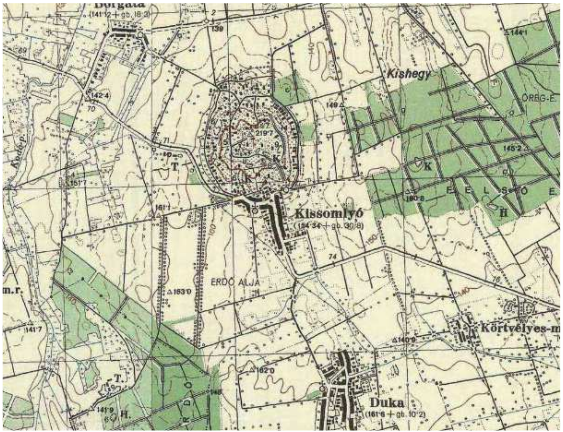
A későbbi felméréseken már a patak nevét is ábrázolták (Godó-patak volt a mai Kodó-patak). A hegy magasságát már 220 m-ként tüntették fel. Az erdős területek fokozatosan csökkentek, amely a szántóföldi művelés további térnyerésére utal. A rétek, legelők és a gémeskutak viszonylag nagy száma azt mutatja, hogy a földművelés mellett az állattenyésztés továbbra is számottevő volt. A kataszteri térképen (1857) jól látható a telekrendszer. Különösen érdekes a szőlőhegyi rész katasztere. A borgátai területektől eltérően itt sokkal nagyobb telkeket alakítottak ki, jellemzően hosszú parcellás formában. Szinte az összes telek esetében szőlőművelés volt a jellemző, főként a hegylábi területeken és a hegytetőn voltak kisebb erdősávok.

A XX. században szomorú idők következtek bazalthegyeinkre, mert a fejlődő iparosodás, építkezés és utépítés rengeteg követ igényelt, és ezt a kőmennyiséget nagyrészt az egymás után megnyitott bazaltbányák szolgáltatták. Alig maradt hegy, a Balaton-felvidéktől Kemenes vidékéig, amelyet ne sebzett volna meg több-kevesebb mértékben a bányászat. Talán mind közül az egyik legnagyobb, de minden bizonnyal a legismertebb, azóta már felhagyott bánya a Ság-hegyen volt. Nem kerülte el a bányászat a kisebb testvért, a Kis-Somlyót sem, ahol jóval kisebb kőfejtő működött a Kissomlyóhoz tartozó hegyoldalban, így itt a bányászat nem okozott olyan látványos tájrombolást, mint nagytestvérénél a Ság-hegyen.

Az 1941-es térképen ábrázoltak már a napjainkban is megfigyelhető állapotokat szemléltetik. Az úthálózat teljesen a mai formáját mutatja, a beépített területek aránya kissé növekedett a kataszteri felmérésen látottakéhoz képest. Az erdők kiterjedése jelentősen lecsökkent, a közigazgatási határok mentére húzódott vissza. A kőbányászat két kőfejtővel volt jelen ekkoriban még a Kis-Somlyó hegyen. A bányászati tevékenység felhagyását követően a területen a természetes szukcessziós folyamatok indultak meg, illetve a helyiek által „kráternek” nevezett bányagödrök helyi kikapcsolódási helyszíneként is szolgálnak. A Kis-Somlyó hegyen a szőlőtermesztés – bár a korábbiakhoz képest kisebb arányban – de tovább él napjainkban is.

Kissomlyó a kataszteri térképen (1857)

Kissomlyó az 1941-es felmérésen

2.11.3 Örökség

Örökségelemek

Kissomlyó egy mérsékeltten beépített tájegység határán helyezkedik el, ahol a szürke infrastruktúra (többek között az úthálózat, vasúthálózat és a ténylegesen beépített területek kiterjedése) aránya az országos átlag alatti. A település területéről emberi jelenlétre utaló nyomok az újkőkori időszakból származnak, ahogyan ez a 2.12.2-es fejezetben is részletezésre került

Műemléki védettség alatt a 49-es hrsz-ú telken levő Szent Miklós templom áll a rendelkezésre álló adatbázisok alapján.

A község önkormányzata helyi védelem alá kívánja helyezni a hegyen lévő Szabó pincét (1242 hrsz.) és a Mike pincét (1243 hrsz.) Értékvizsgálatuk elkészült, mellékeljük.

Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság összesen 14 db egyedi tájértéket (egyedi tájértékeknek az ember társadalmi tevékenységével létrehozott kultúrtörténeti, történelmi, vagy esztétikai szempontból értékes tájalkotó elemeket nevezzük, melyek nem állnak sem műemléki, sem természetvédelmi oltalom alatt, amelyek megállapítása és nyilvántartásba vétele a természetvédelem állami területi szerveinek feladata) tart nyilván a településen, amelyeket a fejezet további részében, táblázatos formában részletezünk. A nyilvántartott egyedi tájértékek mellett nyilvántartásba vételre javasolunk további 15 db egyedi tájértéket, köztük szakrális emlékeket, természeti értékeket, illetve a mindennapos élethez kapcsolódó értékeket (régí prэшázak).

Kissomlyó közigazgatási területére az Őrségi Nemzeti Park Igazgatósága az alábbi egyedi tájértékeket tartja nyilván:

Nr.	Név	Helyszín	Hrsz.	Főbb jellemzők
1.	Prэшáz	Kis-Somlyó hegy	1215	A Kis-Somlyó hegyen, a Borgátára átv vezető út mentén jelölt prэшáz. A jelölés alapján a 1215-ös hrsz-ú telken egy kőből rakott épület, cserépfedésű prэшáz található. A nyílászárók fából készültek, kisebb erkély, fa korláttal is található rajta. A kertje rendezett. A szomszédos telkeken is hasonló jellegű és korú prэшázak találhatóak, illetve szőlőművelést folytatnak a területen.
2.*	Szent Miklós templom	Kis-Somlyó hegy lábánál, a község temetőjében	49	A temetőkerben álló középkori eredetű, római katolikus templom. Források alapján egy 1698-ban kelt vizitáció iratai alapján már állt a templom. 1728-ban renoválták, tornyát 1789-

				ben építették hozzá, míg a sekrestyét 1822-ben. Többszöri kisebb-nagyobb átépítésen esett át a templom, amelyek során számos kor jellegzetes építészeti sajátosságai tárultak fel: román és gót stílusú ablakok, barokk részletformák is megtalálhatóak benne. Tornyán kettős kereszt van, külső vakolata erősen omladozó. A templom körül karakteres hársfasor húzódik.
3.	Szűz Mária szobor	Kis-Somlyó hegy lábánál, a község temetőjében	49	A Szent Miklós templom hátoldalánál található Piéta-szobor. Egy kisebb talapzatra emelve került elhelyezésre Szűz Mária kőből faragott szobra, amint ölében tartja Krisztus holttestét. Mögöttük egy kereszt található, rajta lepellel. A szobor talapzatán a következő felirat olvasható: „Fájdalmas szűzanya tiszteletére emeltette Tódi Károly és neje Bakos Mária, 1922.”
4.	Kereszt	Kis-Somlyó hegy lábánál, a község temetőjében	49	A Szent Miklós templom előtt, a hársfák árnyékában meghúzódó, magas talapzatra emelt kőkereszt a megfeszített Krisztus szobrával és alatta Szűz Mária szobrával. A szobrok mérsékelten díszítettek. A talapzaton a következő felirat olvasható: „Isten Dicsőségére emeltette Tódi Károly és neje Bakos Mária, 1921.”
5.	Mélyút	A község temetőjéhez felvezető és a mellette húzódó út	48	A temető mellett húzódó mélyút, amely a legnagyobb részén földút. Akác- és hársfákkal szegélyezett, lesüllyedt út. A temetőhöz felvezető szakasza aszfaltozott.
6.	Lakóépület	Kossuth utca 59.	52	A Kossuth utca végében, a temetőhöz felvezető út mentén álló, meglehetősen romos állapotban levő régi parasztház. Utcafronton három, fakeretes ablak, udvari oldalán boltíves bejáráttal. Hagyományos sátortetős, cserépfedésű, padlásszellőzőkkel és homlokzatán macskalépcsővel. A házhoz egy nagy kiterjedésű telek is tartozik, amin egyéb gazdasági épületek találhatóak. A 2023 tavaszi bejárás alkalmával látottak alapján a gazdasági épületek bontás alatt állnak.
7.	Lakóépület	Kossuth utca 53.	56	Egy régi parasztház a Kossuth utcában. Utcafronti homlokzatán két fakeretes, többosztatú ablakkal, fehérre meszelt falakkal. A tetőfedése jellegzetes, hagyományos sátortetős, cserépfedéssel, viszont az utcafronti részén a faberakású padlás alatt is egy néhány sorból álló tetőkinyúlást építettek. A lakóház méreteivel teljesen beleillik a falusi, hegylábi településképbbe. Állapota megfelelő.
8.	Nyomókút	Kossuth utca	42/1	A Kossuth utcai gesztenyefasor melletti kis pihenőtérén levő, kékre festett régi nyomókút. A víznyelő körül magas betonkáva van. Állapota kissé kopott, viszont a 2023 tavaszi terepi bejárás tapasztaltak szerint működőképes.
9.	Emlékszobor	Kossuth utca	42/1	IV. Béla tiszteletére elhelyezett, fából faragott emlékszobor, amelynek különlegességét az

				adja, hogy a helyszínen álló fából került kifaragásra. IV. Béla király fején fémkorona, a törzsön pedig a nevével ellátott fém kard látható.
10.	Emlékmű	Kossuth utca	42/1	Az I. és II. világháború helyi hőseinek tiszteletére állított emlékmű. Kőből rakott, falszerű kialakítással, amelyen két gránittáblán olvasható az áldozatok névsora. Az emlékmű előtt betonozott kis tér, kövázák találhatóak.
11.	Magtár	Kossuth utca 35-37.	69-70	Egy régi majorsági gazdasági épület, magtár, külsőleg szép állapotban. A Kossuth utca 35-ös szám alatti telkeken több nagyobb épület is található, amelyek közül az egyik a telek határán, hosszanti irányban elhelyezkedő magtár épülete. A külső homlokzata fehérre meszelt, az ablakok körül rezesbarna színű kiemelés van. A nyílászárók fából készültek.
12.**	Kapu	Kossuth utca 35-37.	69-70	A gazdasági épület utcafronti kerítése egy tömör, sárgára festett kerítés. A 2023 tavaszi bejárás a hozzá tartozó kapu hiányzott a helyéről, elbontották.
13.	Idős gesztenyefa	Kossuth utca 33. előtt	2	Egy idős, nagy lomkoronájú és tekintélyes törzskerülettel rendelkező közönséges gesztenyefa (<i>Aesculus hippocastanum</i>). Törzsátmérője 150 cm. Kissé száradó ágrendszerű, illetve enyhén dőlt törzsű.
14.	Nyomókút	Kossuth utca 38. előtt	205	A Kossuth utca másik kútjához hasonlóan kékre festett régi nyomókút. A víznyelő körül magas betonkáva van. Állapota kissé kopott, viszont a 2023 tavaszi terepi bejárás tapasztaltak szerint működőképes.

1.

2.*

3.

4.

5.

--	--	--

		
6.	7.	8.
		
9.	10.	11.
		
12.**	13.	14.

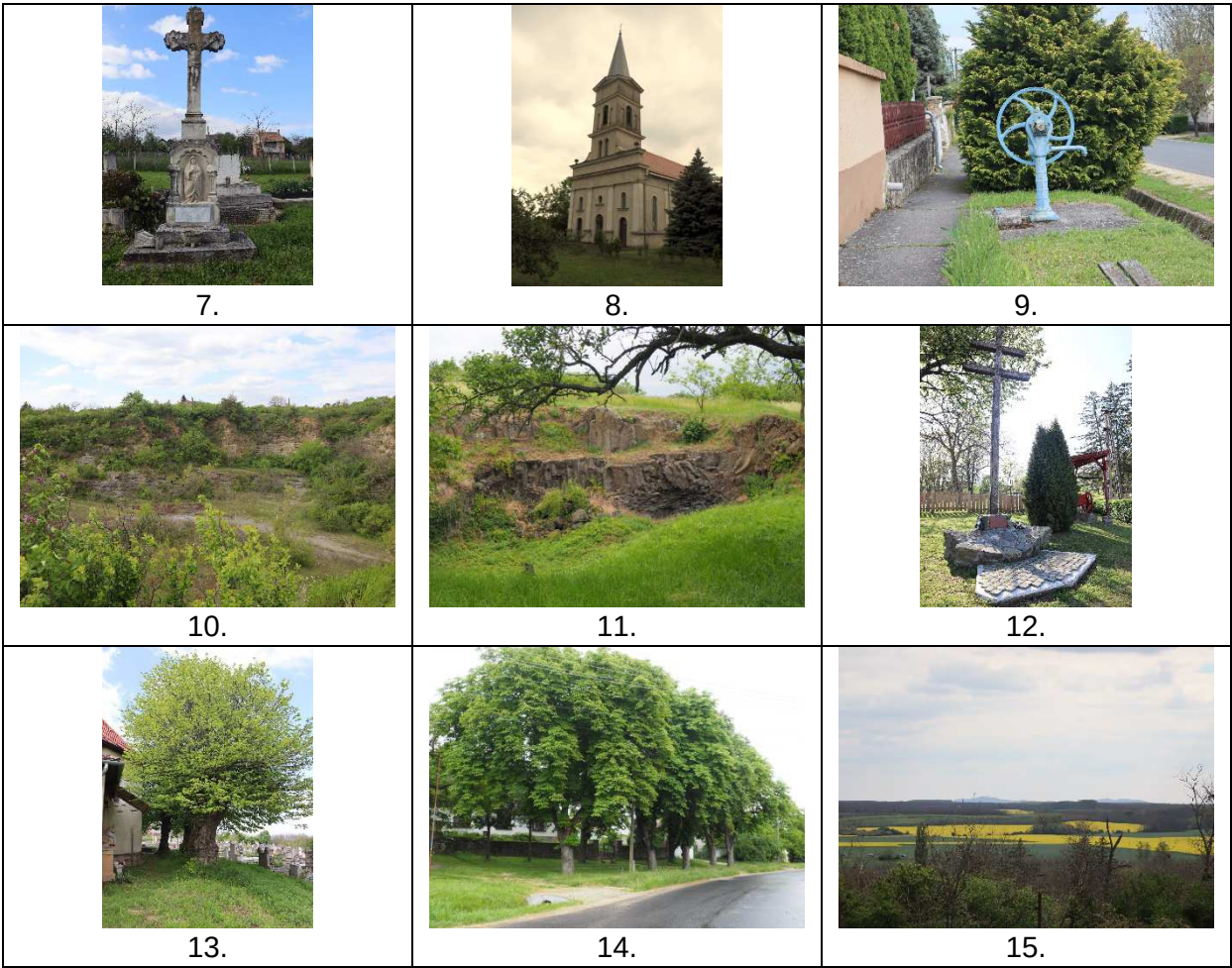
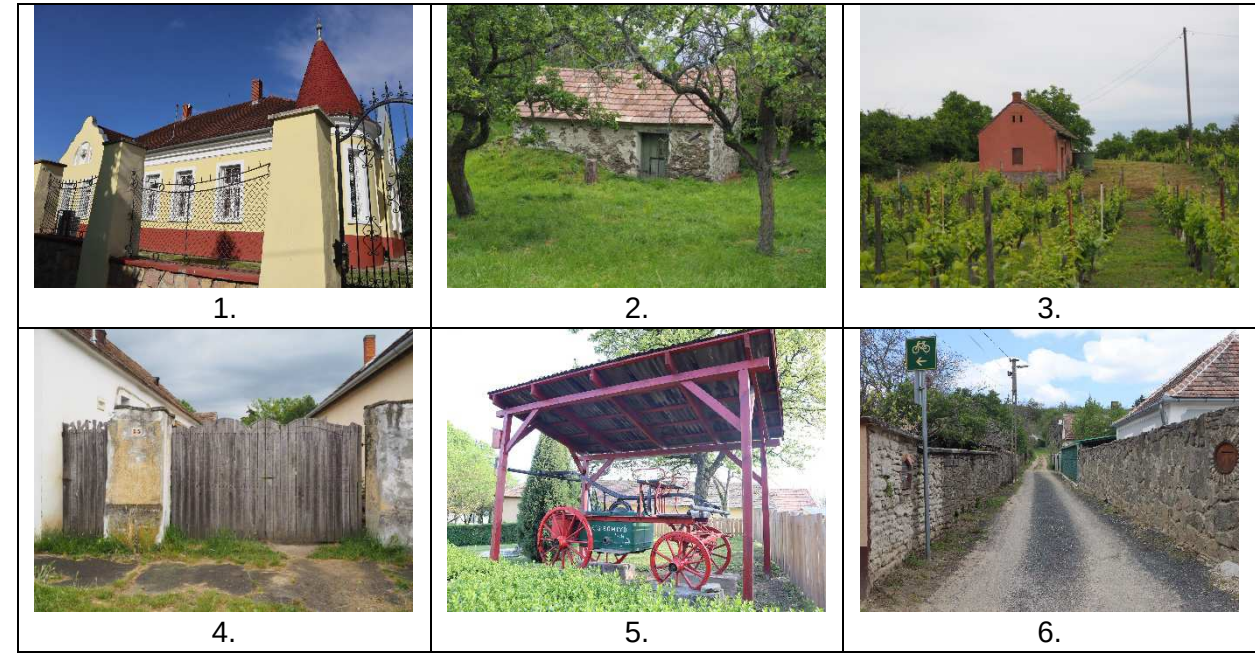
Megjegyzés: a *-gal jelölt egyedi tájérték egyben műemléki védelem alatt is áll.
a **-gal jelölt egyedi tájérték 2023 tavaszi bejárásán már nem volt látható, elbontásra került.

Az előzőekben felsoroltakon felül, nyilvántartásba vételre érdemes egyedi tájértéknek a következőket javasoljuk a 2023 tavaszán tett települési bejárás alapján:

Nr.	Név	Helyszín	Hrsz.	Főbb jellemzők
Kultúrtörténeti értékek				
Településsel kapcsolatos egyedi tájérték				
Mindennapi élettel kapcsolatos építmény, állandó (művészeti) alkotás				
1.	Hegedüs-kúria	Kossuth utca	63/2	A Kossuth utcában álló kúria épület („Tornyos ház”), amelyet az 1920-as évek végén építtetett Hegedüs János birtokos. A jelenleg lakóházként funkcionáló épület teljesen felújított, rendezett. Utcára néző homlokzatán kis anyaszobrok is díszítenek.
2.	Présház	Kis-Somlyó hegy	1264	Helyben bányászott terméskőből épült présház cserép fedéssel, a szomszédos telken kisebb kőfejtő nyomaival. Kertjében idős gyümölcsfákkal.
3.	Présház	Kis-Somlyó hegy	1238	Barnára festett, homlokzatán iker padlásablakkal, cserépfedéssel, fém esővíztározó tartállyal, hangulatos présház a szőlőhegyen.
4.	Kapu	Kossuth u. 25.	78	Faragott két- és egyszárnyas fakapu életfa motívummal.

5.	Régi tűzoltókocsi	Kossuth utca	199	Régi tűzoltókocsi a Kossuth utcában, a játszótér mellett. Piros, zöld és fekete színűre festett, jó állapotú. Egy fedett beálló alatt került elhelyezésre, oldalán a település neve olvasható.
6.	Kőkerítés	Kossuth utcáról nyíló, a Kis-Somlyó hegyre felvezető út	1108/2	Kőből rakott kerítések, amelyek a Kossuth utcából a Kis-Somlyó hegy szőlőihez felvezető utat keretezik. A kerítések tömörek, állapotuk jó.
Kultikus, szakrális építmény, alkotás, helyszín				
7.	Mindenki keresztje	Kis-Somlyó hegy lábánál, a község temetőjében	50	A község temetőjében álló kőeszület a megfeszített Krisztus szobrával. Talapzatán kissé díszített kőfülke került kialakításra, benne Szűz Mária szobrával. Keletkezésének pontos dátuma nem ismert, viszont Szűz Mária szobra alatti gránit táblán olvasható felirat szerint 1998-ban került restauráltatásra Hegyi László és neje Kövy Anna jóvoltából.
8.	Evangélikus templom	Kossuth utca 96.	218	A község evangélikus templomát 1783-ban kezdték el építeni közösségi összefogással. 1785-ben szentelték fel. Az évek során többször átépítésre, bővítésre került sor, végül 1905-ben nyerte el mai formáját a templom. Jelenleg a templomkertben, amelyben elhelyezkedik, a Kissomlyó-Gérce Társult Evangélikus Egyházközség Lelkeszi Hivatala is működik.
Termeléssel kapcsolatos egyedi tájérték				
Vízhasználattal, vízgazdálkodással kapcsolatos egyedi tájérték				
9.	Kerekeskút	Kossuth utca	42/1	Kék színűre festett kerekeskút a Kossuth utcában. Beton talapzaton került elhelyezésre, kissé kopott állapotú.
Bányászattal kapcsolatos egyedi tájérték				
10.	Kőfejtő	Kis-Somlyó hegy	1226	A Kis-Somlyó hegyen a XX. századi bazaltbányászat nyomait hűen bemutató, a helyiek által „Kráternek” nevezett bányaudvar. A felhagyott bányában megindult a természetes szukcesszió, de a meredek falakon a kőfejtés eredményeként szépen kirajzolódik a bazalt és egyéb hegyet alkotó kőzetek rétegzettség.
11.	Kőfejtő	Kis-Somlyó hegy	1262, 1264	Kisebb lépcsős bányafal a szomszédos présház mellett, a természet rekultiválta.
Egyéb emberi tevékenységhez, eseményhez kapcsolódó egyedi tájérték				
Történelmi vagy kulturális eseménnyel, illetve jelentős személlyel kapcsolatos egyedi tájérték				
12.	Millenniumi emlékmű	Kossuth utca	199	A Kossuth utcában, a játszótér közelében található millenniumi emlékmű. Egy fából készült kettős kereszt, amely a világi és egyházi egységet szimbolizálja. Talapzata kőből készült, amelyen az alábbi felirat

				olvasható: „Állította Kisomlyó lakossága a Millennium emlékére 2001. év augusztus havában”.
Természeti egyedi tájértékek				
Biológiai egyedi tájértékek				
Növényegyed, növénycsoport				
13.	Idős hársfasor	Kis-Somlyó hegy lábánál, a község temetőjében	49, 50	A Szent Miklós templom körül található nagyméretű hársfák. A templom körül 10 db, átlagosan 60-65 cm-es törzsátmérővel rendelkező hársfa áll nagyon karakteres megjelenést biztosítva. A templomhoz vezető út mellett további 5 db hársfa, ugyancsak jellemzően 60-65 cm-es törzsátmérővel található.
14.	Idős gesztenyefák	Kossuth utca	42/1	5 db nagyméretű közönséges gesztenyefa (Aesculus hippocastanum), törzsátmérőjük átlagosan 60 cm. Állapotuk jó, karakteres megjelenésűek az utcaképből.
Tájkép egyedi tájértékek				
Vonalas jellegű kilátóhely egyedi vagy jellegzetes látványképpel				
15.	Kilátás	Kis-Somlyó hegy	1172/17, 1195	A Kis-Somlyó hegy feltáró útjairól nagyon szép kilátás tárul fel a település felé tekintve. Tiszta időben a környező bazalthegyek nagyon szépen kirajzolódnak az utakról, illetve a hegylábi szőlők is meghatározó képet festenek a tájról.

Természeti oltalmak tekintetében a település területét nem érinti sem országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti terület (pl. nemzeti park, tájvédelmi körzet), sem pedig az egyéb, táji és természeti örökség megőrzését elősegítő nemzetközi és hazai jelentőségű területi kategóriák (köztük Natura 2000 területek, országos ökológiai hálózat területei).

SZŐLŐHEGYI PINCE
„MIKE PINCE” ÉRTÉKVIZSGÁLATA

9555 Kisomlyó; hrsz: 1243

JAVASLAT HELYI VÉDELEMRE

Kis-somlyó – Kiss Lajos Földrajzi nevek etimológiai szótára szerint neve a népnyelvi somlik, somlyik, „(dió) zöld héjából kifejlik” folyamatos melléknévi igenévből származik. Jelentése a megcsuszamló, suvadó oldalú hegy, vagy a zöld erdőövezetből kiemelkedő kopasz, sziklás hegytető lehet.

Térképek, történeti adatok alapján a telek építéstörténete, az épületre vonatkozó konkrét adatok, átépítések is:

A település már a honfoglalás korában lakott terület szláv és avar lakossággal. Első írásos említése 1319-ből származik Sumulo alakban. Mai elnevezése, Kisomlyó a 15. századtól ismert. A török időkben a község elnéptelenedik, majd eredeti helyétől távolabb épült újjá.

Később a falu többsége evangélikus hitre tért át.

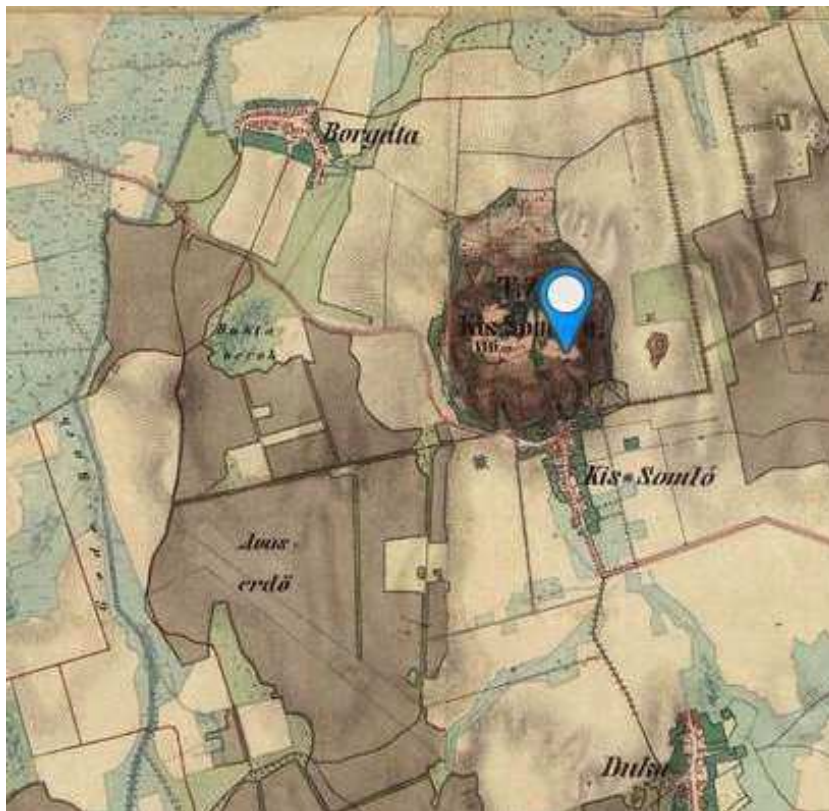
A község életében a szőlő termesztés fontos szerepet játszott. Erről írásos emlék már 1452-ből fennmaradt. Hegyközségi törvényeit 1749-ben írták le. Ennek a virágzó szőlőművelésnek a XIX. század végi filoxéria járvány és a megnyitott bazaltbánya vet véget. Mai állapotában a borgátai fürdő üdülőházas igénye veszélyezteti a szőlő művelését elvonva területeket.

Ebben a történeti folyamatban keressük az általunk védendőnek javasolt pince építés történetét.

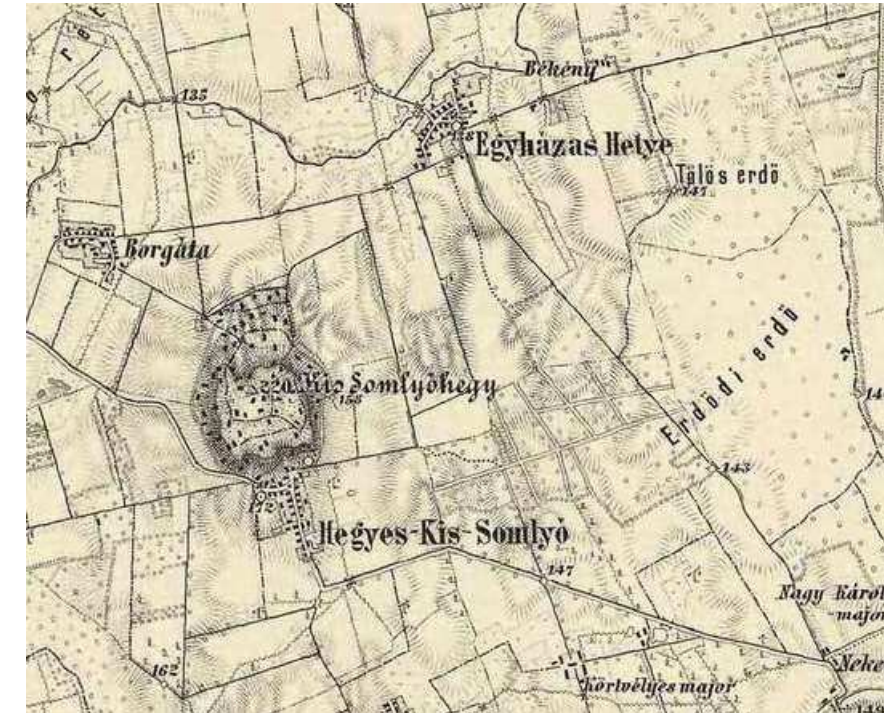
Maga a pince és préház a Kárpát-medence nyugati területeire (Vas, Zala, Somogy és Veszprém) jellemző úgynevezett pincekamrás6 bortárolásra készült. A történeti térképeken keresve épületünket az alábbiakat találjuk:

Az első katonai felmérés térképén (1782-85) jól látható a Kis-somlyó községtől észak-északnyugatra elterülő, szőlő ültetvénnel jelölt terület, ami megegyezik a mai hegygel. Épületeket még nem jelöl a térkép.

A második katonai felmérés (1819-69) térképén már épületek is láthatók, de a védelmi javaslat tárgyát képező pince épülete még nem beazonosítható.

A harmadik katonai felmérés (1869-87) átnézeti kivágása a környékről

A harmadik katonai felmérésen (1869-87) a mai út struktúra és épületek találhatóak. A tárgyi épület beazonosítható.

A Habsburg birodalom kataszteri térképén (1857) már megjelenik az épület a szabálytalan formájú telekkel. Ez azt bizonyítja, hogy a területen, a jelenlegi helyen állt épület. Alátámasztásként a jelenlegi állapot telekosztása.

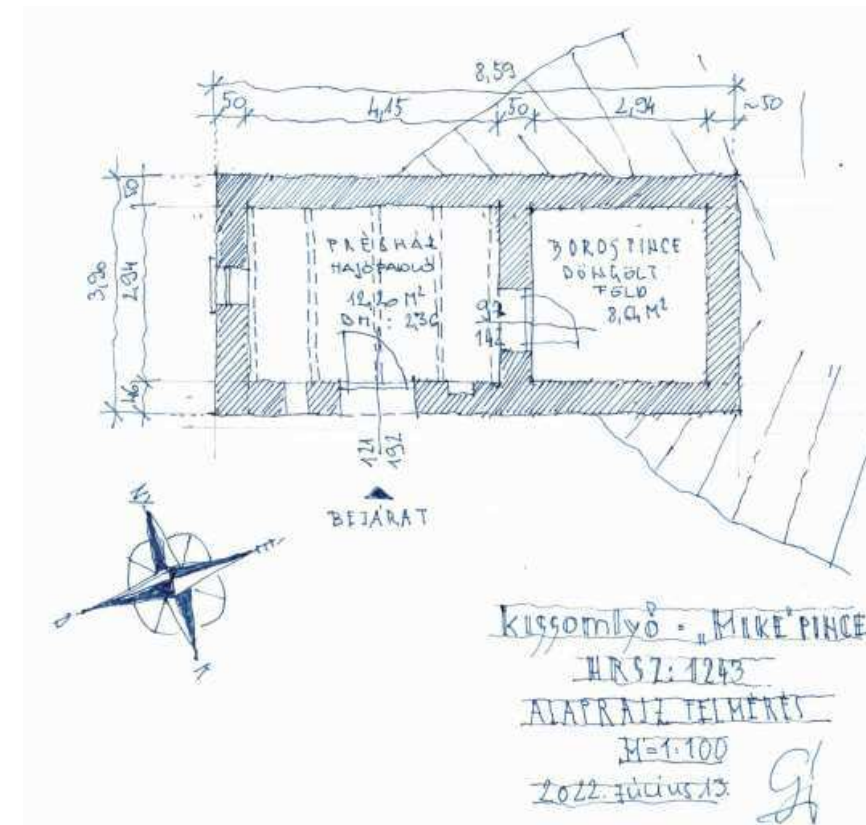

A pince építéséről pontosabbat nem tudunk. A mellékelt kataszteri térkép szerint 1857-ben már állt itt épület. Valószínűsíthető, hogy a jelenlegi pince épülete.

A telek jelenlegi beépítése szabadonálló, a telek közepe táján a déli telekrészbe épített. Mellette a szomszédos talaj bolygatott telken folyik a szőlő művelése, kisebb szakadéokban.

Alaprajzi felmérési vázlat

Az alaprajzi elrendezés leírása, értelmezése, a helyiségek egykori és mai funkciói, tetőforma:
A pince a helyi építészetre jellemzően épített, két helyiségből áll, pincekamrás bortárolásra készült. A keleti hosszomlokozaton lévő bejárati ajtó a présház-pihenő helyiségbe nyílik. Ebből a helyiségből nyílik a pince zárt, ablak nélküli helyiségként. Padlásterem nem beépített. Raktározásra használták. Megközelí-tése az ormfalon lévő nyíláson át.

PRÉSHÁZ	hajópadló	12,20 m ²
BOROSPINCE	döngölt föld	8,64m ²
		20,84m ²

Az értékeinek kiemelése.

Az épület egytraktusú, magastetős, nyeregtető fedéssel, ormfallal.

Az épület szerkezeteinek leírása: Falazat az itt adott kőanyagból készült, fa födém szerkezettel (prés-ház porfödém; a pince gerendafödém), pala fedéssel. Az átlagos falvastagság 50 cm. A homlokzat erő-sen romlott állapotú vakolt, mészvakolat. Nyílászárói fa szerkezetűek.

Az értékeinek kiemelése.

A hajdan neves és ma a bortérképre visszaérkező Kissomlyó szőlőhegyének múltját megőrzendő mentendő meg ez a pince épület. Hagyományos elrendezése és anyaghasználata teszi érdekessé a védelemre. Léptékével, anyagaival, elhelyezkedésével egy alaposabb kutatás után meghatározott történelmi kornak megfelelő helyreállítás lehetőségét hordozza magában. Egyben alkalmas az eredeti funkció (bor tárolása) befogadására, bemutatására.

Védendő az épület tömege, falazatának anyaga (kő) vakolva, födém szerkezete a pince helyiségben, nyílászárói. Tető formája és anyaga (a pala cserélendő! felvetődik a mellékelt analógia szerinti zsopp fedés) analógiák által változtatva.

Fotók az épületről

Keleti bejárat homlokzat

Déli út felőli homlokzat

Délnyugati nézet

A pince bejárata

Présház belső nézet

Bejárat és a fa padlóburkolat

A meghivatkozott irodalom felsorolása:

1. Fényes Elek: *Magyarország geographiai szótára, melyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leíratik.* Pest: Fényes Elek. 1851.
2. Kiss Lajos: *Földrajzi nevek etimológiai szótára* Akadémiai Kiadó Budapest 1983. (harmadik kiadás) 344. oldal.
3. Vályi András *Magyar Országának leírása I–III.* Buda: Királyi Universitás. 1796–1799.
4. Dr Borovszky Samu *Magyarország vármegyéi és városai-Vasvármegye* Budapest 1898/reprint kiadás Budapest 1998 Dövin művészeti kft 57.old és a483. old
5. F Szabó Géza *Vas Vármegye és Szombathely Megyei Város általános ismertetője és címtára* Budapest 1931-32 113. old.
6. Barabás J.-Gilyén N.: *Magyar Népi Építészet* Műszaki Könyvkiadó Budapest 1987
7. <http://vulkansag.hu/TERMeSZET/Kissomlyo.html>
8. Nagy Endre gyűjtése és adatai

Készítette: Gácsi József Ákos okl. építészmérnök É-18-0018
főépítési diploma I/4/2017
műemléki szakmérnök hallgató

SZŐLŐHEGYI PINCE „SZABÓ” PINCE ÉRTÉKVIZSGÁLATA

9555 Kissomlyó; hrsz: 1242

JAVASLAT HELYI VÉDELEMRE

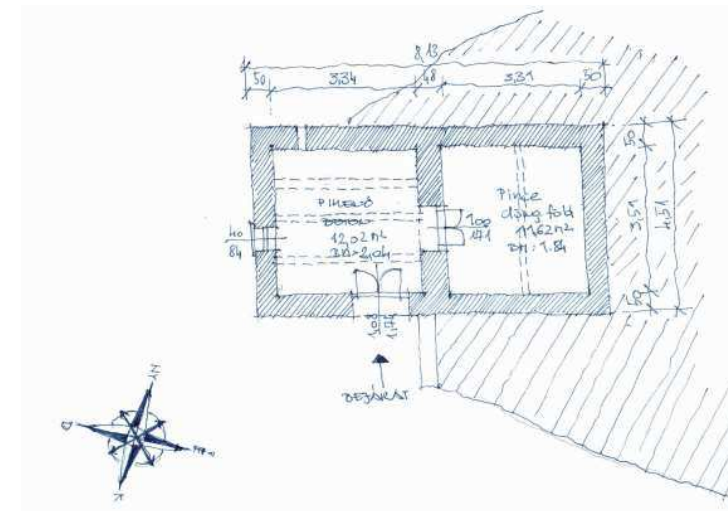
(Az értékvizsgálat bevezető részét, amely a hegy történetével foglalkozik, valamint a felhasznált irodalom jegyzékét, amelyek megegyeznek a Mike pince vizsgálatánál leírtakkal, nem csatoltuk a Szabó pince vizsgálatához.)

A pince építéséről pontosabbat nem tudunk. A mellékelt kataszteri térkép szerint 1857-ben már állt itt épület. Valószínűsíthető, hogy a jelenlegi pince épülete.

A pince mestergerendáján többféle képen olvasható felirat található: Tóth János 1467-nek olvasta, Dömötör Sándor 1567-ként pontosította, de többen 1767-nek gondolják.

Az oromfalon SZF 1943 felirat olvasható, valószínűleg egy tulajdonost (Szabó) és egy felújítási évszámot jelöl.

A telek jelenlegi beépítése szabadonálló, a telek közepe tájára épített.

Alaprajzi felmérési vázlat

Az alaprajzi elrendezés leírása, értelmezése, a helyiségek egykori és mai funkciói, tetőforma: A pince a helyi építészetre jellemzően épített, két helyiségből áll. A keleti hosszomlokozaton lévő duplaszárnyú bejárati ajtó a présház-pihenő helyiségbe nyílik. Ebből a helyiségből nyílik a pince zárt, ablak nélküli helyiségként. Padlástere nem beépített. Raktározásra használták. Megközelítése az északi oromfalon lévő nyíláson át.

A pince helyiségei az eredeti funkció szerint használtak.

PRÉSHÁZ	hajópadló	12,02 m ²
BOROSPINCE	döngölt föld	11,62m ²
		23,64m ²

Az épület egytraktusú, magastetős, nyeregtető fedéssel, oromfallal.

Az épület szerkezeteinek leírása: Falazat az itt adott kőanyagból készült, fa födém szerkezettel (prés-ház porfödém; a pince gerendafödém), hornyolt cserép fedéssel. Az átlagos falvastagság 50 cm. A homlokzat vakolt, mészvakolat. Nyílászárói fa szerkezetűek.

Az értékeinek kiemelése.

A hajdan neves és ma a bortérképre visszaérkező Kissomlyó szőlőhegyének múltját megőrzendő mentendő meg ez a pince épület. Hagyományos elrendezése és anyaghasználata teszi érdekessé a védelemre. Léptékével, anyagaival egy alaposabb kutatás után meghatározott történelmi kornak megfelelő helyreállítás lehetőségét hordozza magában. Egyben alkalmas az eredeti funkció (bor tárolása) be-fogadására, bemutatására.

Fotók az épületről:

Készítette: Gácsi József Ákos okl. építésmérnök É-18-0018
főépítési diploma I/4/2017
műemléki szakmérnök hallgató

Kissomlyó Községi Önkormányzat
 9555 Kissomlyó, Kossuth Lajos u. 100.
 Telefon: 06 30 459 1295
 E- mail: pmkissomlyo@gmail.com
Rózsa Erzsébet önkormányzati főépítész

FŐÉPÍTÉSZI FELJEGYZÉS KISSOMLYÓ KÖZSÉG TERÜLETÉN LÉVŐ PINCEK HELYI VÉDELEMBE VÉTELÉRŐL.

SZŐLŐHEGYI PINCE
 „SZABÓ” PINCE
 9555 Kissomlyó; hrsz: 1242

SZŐLŐHEGYI PINCE
 „MIKE PINCE”
 9555 Kissomlyó; hrsz: 1243

Jogszábaály alkotási előzmények:

Kissomlyó Község Önkormányzata megrendelte településrendezési eszközeit. A településrendezési eszközökkel együtt arculati kézikönyv és településképi rendeletet is készít. részét képezi az arculati kézikönyvnek és településképi rendeletnek a helyi értékvédelem.

Erre érkezett két javaslat a 9555 Kissomlyó; hrsz: 1242 és 9555 Kissomlyó; hrsz: 1243 helyrajzi számokon található pincék esetében.

A helyi védelemre tett javaslatokat megismerve, javaslom a Képviselő testületnek, hogy határozatukkal vegyék fel a két ingatlant a helyi védett épületek listájába Gácsi József Ákos által előterjesztett anyag szerint.

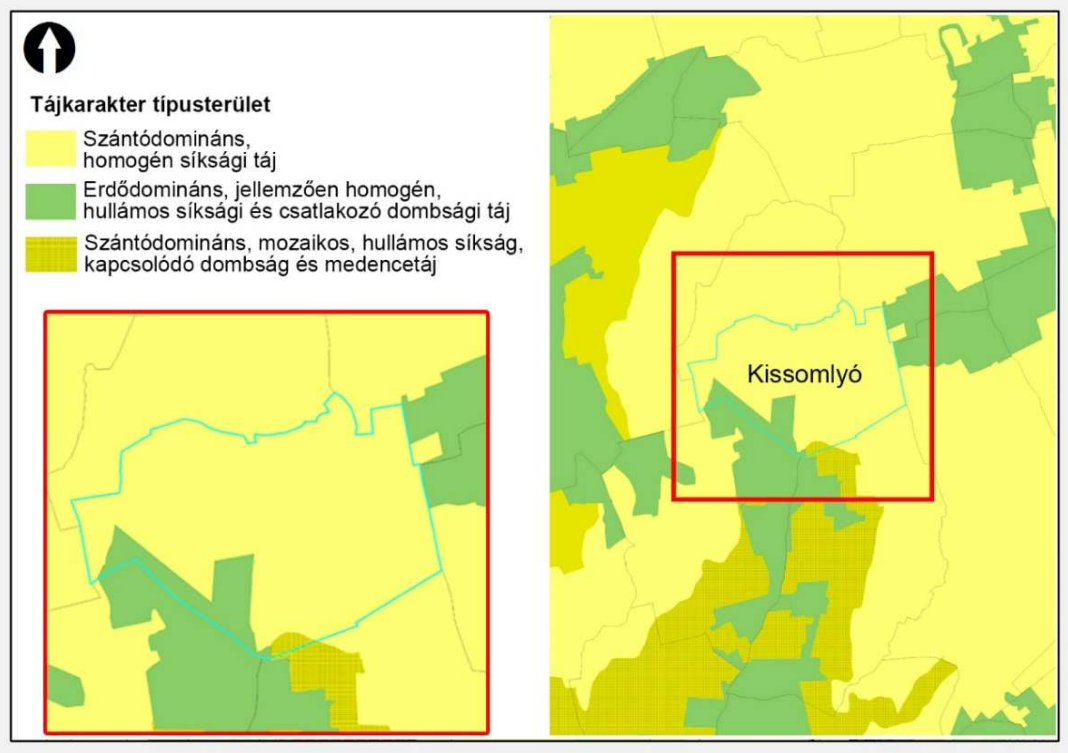
A megalapozó vizsgálatban szereplő, az Őrségi Nemzeti Park által nyilvántartott 14 db, valamint a tájtervező által egyedi tájértékké nyilvánításra javasolt 15 db természeti és épített objektum valóban jelentős értéket képviselő elemek. Helyi védetté nyilvánításukat jelen dokumentáció keretében részletes értékvizsgálat hiányában nem javaslom.

Szombathely, 2024. 07. 29.

Rózsa Erzsébet
 települési főépítész
 TT1-0218
 E1-0218

2.11.4 Jellemző tájkarakter

Kissomlyó egy jellemzően síksági, formaszegény, tagolatlan lapos hátság határán helyezkedik el, ami tükröződik a jellemző tájkarakterbeli besorolásában is. A Duna-Rába-medence nagytájon belül a Kemenes-Marcal-vidék elnevezésű tájkarakter területéhez sorolható. A tájkarakter főtípus szerint agrártájba, tájkarakter típusterület alapján szántódomináns, homogén síksági táj kategóriába tartozik legnagyobb részben. Közepes intenzitással művelt szántóföldek között a parlagon hagyott területek aránya az országos átlagnak megfelelő. Bár a szántóföldi művelés dominanciája meghatározó a táj karakterében, Kissomlyó északi településrészén kiemelkedő bazaltkúp, a Kis-Somlyó hegy a sík területekről nézve kisebb változatosságot nyújt a táj homogén karakterében. A hegyről pedig tiszta időben a szomszédos hegyek (Ság-hegy, Somló-hegy) de akár a Bakony vonulatai is tisztán kirajzolódnak, így látványos és a távolban eléggé mozgalmas táj képe tárulkozik fel. A délnyugati településhatár mentén, a nagyobb kiterjedésű összefüggő erdők az erdő domináns, főként homogén tájkarakter típusba tartoznak. A kistáj, illetve a tájkarakter területek, amelyekbe Kissomlyó is tartozik, néhol gazdag és változatos zöldinfrastruktúra hálózattal, néhol kevésbé magas diverzitással rendelkeznek.

Kissomlyó jellemző tájkaraktere az országos tájkarakter típussterületek alapján

Tájképi konfliktusként jelennek meg a Kis-Somlyó hegyen elhelyezett hírközlési oszlopok, amelyek meghatározó művi elemeivé váltak a tájnak. Még a helyi térkép is jelöli.

Kissomlyó közigazgatási területe a következők szerint oszlik meg:

közigazgatási terület:	858,25 ha
belterület:	55,24 ha
külterület:	728,27 ha
zártkert:	74,74 ha

A közigazgatási területen a művelési ágak jelenlegi megoszlását a következő táblázat foglalja össze:

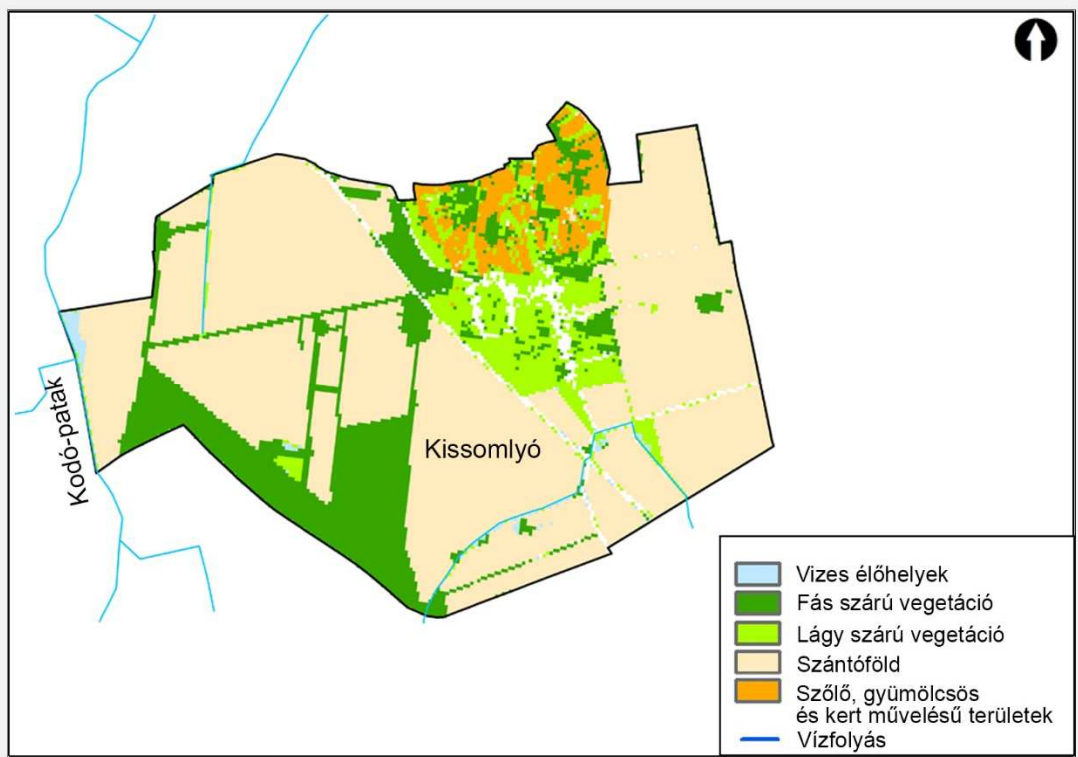
művelési ág	2023 évi területnagyság (ha)	%-os arány
szántó	558,19	65,04
gyep (legelő)	11,17	1,30
gyep (rét)	43,37	5,05
gyümölcsös	3,05	0,36
kert	4,27	0,50
szőlő	17,97	2,09

erdő	99,88	11,64
fásított terület	4,78	0,56
kivett	115,57	13,47
összesen	858,25	100

forrás: http://www.takarnet.hu/pls/tknet/hivatalok_p2.kozseg_adat?kozsegkod=3488 (2023.07.25.)

2.11.5) Zöldinfrastruktúra és kék infrastruktúra hálózat

Kissomlyó zöld- és kék infrastruktúra-hálózatában több egységet lehet elkülöníteni. Az erdők tömbszerűen helyezkednek el elsősorban a délnyugati közigazgatási határ mentén, illetve a szőlőhegy lábánál és elszórtan a hegyen. A beépítésre nem szánt részeken a szántók dominálnak, nagyon kevés a táblákat tagoló gyeper, mezsgye vagy fasor aránya. Vizenyős területek a nyugati határszélen, a Kodó-patak mentén láthatóak nagyobb foltot képezve, valamint kisebb arányban és elszórtan a szántókat tagoló vízelvezető árkok mentén. A Kodó-patakot galériásáv csak szakaszosan kíséri, amelyben csak részben határozható meg többszintes növényállomány. A településmag főként lágyszárúakkal dominált zöldfelületi rendszerbe ágyazódik, néhol fás ligetekkel, illetve utcafásítással tarkítva. A szőlőhegy szőlő és gyümölcsös, valamint kert művelésű területei is aktív részét képezik a zöldinfrastruktúra hálózatnak. A Kissomlyó hegy településhez tartozó részén több erdő figyelhető meg, mint a Borgátához tartozón. Ennek részben oka a spontán erdősődés, a természetes szukcessziós folyamatok lezajlása, mivel több szőlőterület is felhagyásra került napjainkra, különösen a magasabban fekvő területeken. Összességében elmondható, hogy változatos a zöldinfrastruktúrája Kissomlyónak, de főként szigetszerűen értelmezhető, kevés a kapcsolat a külterületi, a belterületi és a szőlőhegyi részek között.

Kissomlyó zöldinfrastruktúra hálózata a Nemzeti Ökoszisztéma-szolgáltatás Térképezés alaptérképe alapján

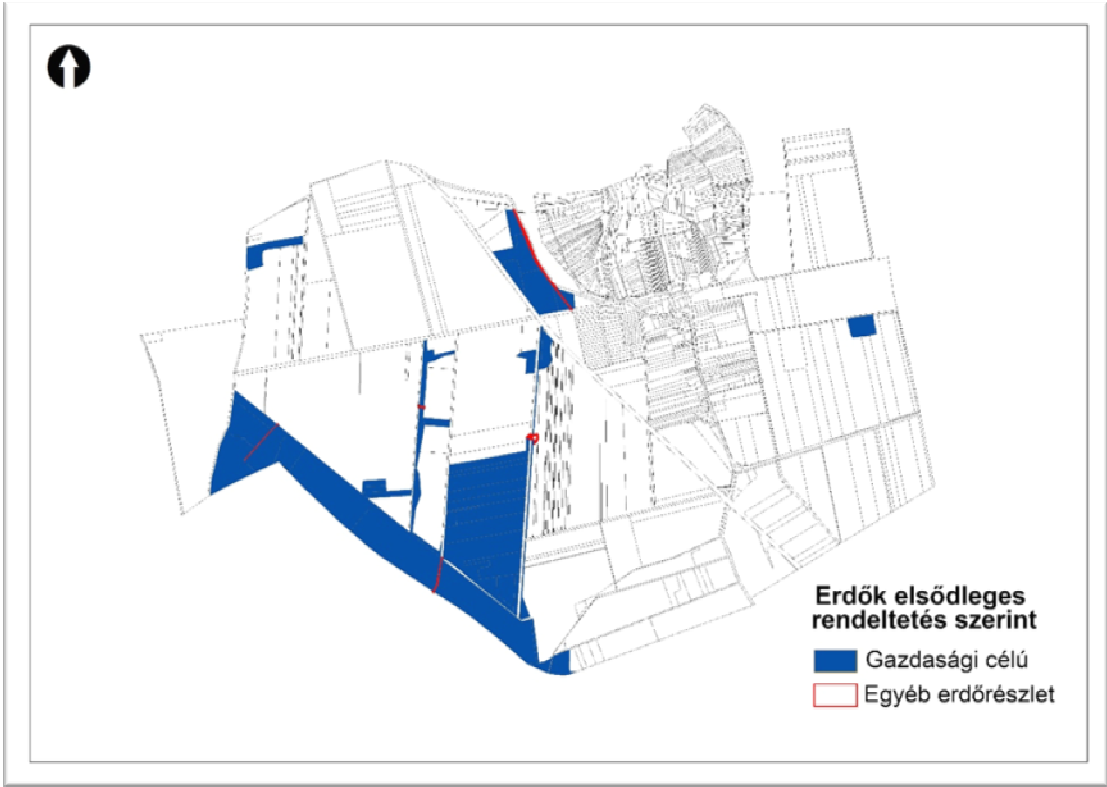
Beépítésre nem szánt területi zöldinfrastruktúra és kék infrastruktúra hálózat

Erdőgazdasági területek

A település beépítésre nem szánt területén több foltban helyezkednek el az erdőterületek. Nagyobb, összefüggő erdőterület a vashosszúfalui közigazgatási határ mentén, illetve annak közelében húzódik. Kisebb erdőterületek a szőlőhegyen, illetve környékén találhatóak. Az erdők kis részt – 11,1%-ot – tesznek ki a közigazgatási területből. A község üzemtervezett erdőterülete: 95,28 ha.

Helység	Erdőrészek					
	Elsődleges rendeltetés szerint (ha)					
Név	Védelmi	Gazdasági	Közzélégi	Összesen	Egyéb részletek	Mindösszesen
Kissomlyó	-	94,8	-	94,8	0,48	95,28

Az erdők túlnyomó többsége magántulajban van, néhány erdőrészlet állami kezelés alatt áll, a Vas Vármegyei Kormányhivatal illetékességi köréhez tartoznak. Az erdőtervezett területeken a Sárvár-Celldömölki Erdőtervezési Körzet erdőterve szerint folytatják a gazdálkodást. Elsődleges rendeltetés alapján csupán a gazdasági célú rendeltetés (faanyagtermelő) jelenik meg a településen, illetve egyéb, az erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterület, hasznosítás kategóriában (megközelítési utak, nyiladékok stb.) néhány kisebb erdőrészletet tartanak nyilván. Az erdők faállományukat tekintve sem túl vegyesek: zömében akácok, illetve az akáccal elegyes erdők a meghatározóak. Ezeken kívül kisebb foltokban jelennek meg gyertyános-kocsányos tölgyesek, lomb elegyes-feketefenyvesek és pár cseres tölgyes folt. Az erdészeti nyilvántartása alapján védelmi célokat nem szolgálnak az erdőterületek és a Natura 2000 hálózatnak sem részei. Fokozottan védett erdőrészletek sem találhatóak a közigazgatási területen.

Kissomlyó erdőgazdasági területei elsődleges rendeltetés szerint csoportosítva (forrás: tervezési adatszolgáltatás)

A MaTrT 3/3. Erdők övezetét tartalmazó melléklete szerint az igazgatási területen található erdőfoltok a kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezet részét képezik. Emellett a 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet 2. melléklete alapján az erdőtelepítésre javasolt terület övezete is érinti a települést, területileg elsősorban a jelenlegi erdőktől nyugati és északi irányba eső részeken kijelölve.

Mezőgazdasági területek

A község területe a mezőgazdasági hasznosíthatóság és alkalmasság tekintetében a kevésbé alkalmas és alkalmas területek határán helyezkedik el. Az országos és a megyei rendezési tervek alapján kiváló és jó termőhelyi adottságú szántók övezetei kisebb foltokban is érintik a községet, illetve a megyei rendezési terv ajánlásai alapján a Kodó-patak völgyében lévő területek mezőgazdasági művelésre másodlagosan alkalmas területek övezetébe esnek. Mindezek ellenére hosszútávon továbbra is a mezőgazdasági művelés marad az uralkodó. A termeléshez szükséges infrastrukturális háttér kiépített. A földek mezőgazdasági utakkal feltártak.

A savanyú talajú, megyei viszonylatban közepes-gyenge minőségű (átlag 19,54 AK) mezőgazdasági területeken az évtizedek óta tartó talajjavítások következtében a szántó művelési ág vált uralkodóvá. A földek nagy része magántulajdonban van. A szántókon a gazdálkodók főleg gabonaféléket, takarmánynövényeket és olajos növényeket termesztenek.

A gyepgazdálkodású területek aránya viszonylag alacsony, mindössze 6,35 %-ot tesznek ki. A gyümölcsös és kert művelési ágban lévő területek kiterjedése továbbra sem jelentős.

A szőlőtermesztésnek évezredes hagyománya van a térségben. Az itteni szőlőművelés jelentőségét bizonyítja, hogy 1740-ben már írott hegyközségi törvénye volt, amelyet gróf Esterházy Johanna nevében adtak ki. A község igazgatási területéhez a Kis-Somlyó hegy déli, nagyobb fele tartozik, amely a Ság-hegy – Kis-Somlyó Hegyközség tagjaként része az ország legkisebb, de minőségében kiemelkedő, Somlói borvidéknek. Mikroklimájának köszönhetően a borvidék éghajlata kiegyenlített, szélsőségektől mentes. Ez az időjárás nagyban kedvez egyrészt a szőlő cukrosodásának, túlérésének, esetenkénti aszúsodásának. Kissomlyó szőlőhegyére – a magyar örökösödési jognak köszönhetően – a birtokok elaprózódása miatt ma 4-600 négyszögöl nagyságú parcellák a jellemzőek. A kordonos szőlőművelés mellett helyenként találkozhatunk a hagyományos gyalogtőkés módszerrel is. Az itt termelt borok a ságiakhoz és a somlóiakhoz hasonlóan karakteres, kellemesen savas fehérborok. A szőlőhegyen a jellemző régi fajták – olaszrizling, rizlingszilváni – mellett újak is megjelentek: zenit, királyleányka, chardonnay. A kék szőlőfajták közül a kékfrankos, a merlot és a zweigelt termesztése folyik. A borvidék borútjai egyre több turistát vonzanak. A falu életében egyre nagyobb szerepet játszhat a szőlőhegy, amely vonzó lehet az idelátogató turisták és nyaralók számára egyaránt, azonban elmondható, hogy a szőlőhegyen nagyon sok felhagyott vagy erősen elhanyagolt szőlő, kert található, amely rontja karakterét.

Az állattartást nézve az elmúlt évtizedekben az állatállomány jelentősen csökkent. Szarvasmarha tekintetében a tenyésztési körülmények jók, a takarmánytermelés feltételei adottak és gazdaságosan végezhető. A Kodó-patak mellett elterülő rétek és legelők olcsó, jó minőségű takarmányt biztosítanak. Háztájiban nagyon kevés állatot nevelnek, az állattartók többnyire csak önellátásra szorítkoznak.

Vízgazdálkodási területek

Mind a települési zöldinfrastruktúra, mind a kék infrastruktúra részét képezi a Kodó-patak, amely forrásától kezdve keleti irányban halad, majd eléri a Marcalt. Közvetlen mellette természet közeli állapotot mutató hol keskenyebb, hol szélesebb fás-cserjés zöldsávok húzódnak, amelyek a szántóföldektől puffer zónaként védik a patakot a szennyeződésektől. De emellett ez a zöldsáv, mint szegély, kedvezőbbé teszi a tájképet az emberi tevékenység uralta agrártájban.

A beépítésre szánt területen részben kiépített árokrendszer biztosítja a csapadékvíz elvezetését a közterületen. A lakóházak többsége előtt megfelelő mélységű árkok találhatóak, néhol ezek feltöltődtek. A csapadékvíz egy része a jelentős zöldfelületként megjelenő kertekben hasznosul.

Beépítésre szánt területi zöldfelületi rendszere

Egyedi telkes lakókertek

A település zöldfelületi rendszerének egyik fő elemét a családi házakhoz tartozó falusias lakókertek alkotják. Általánosságban megállapítható, hogy a magánkertekben a zöldfelülettel borított részek a telek területének több, mint a felét foglalják el. A hagyományos falusi telkek hátra hosszan elnyúltak, rendszerint ólakkal, baromfiudvarral is rendelkeztek, konyhakertben, gyümölcsösben vagy szántóban, ritkábban rétben, legelőben végződtek. Ma a vegyes hasznosítás a jellemző, azaz haszon- és díszkertek (pihenőkertek) is egyben. A díszketrészek a pihenő kertrészekkel együtt legtöbb esetben a lakóépület közelében alakultak ki. Háztájiban kevés állatot tartanak, így ritka a baromfiudvar. A konyhakertre is egyre kevesebb az igény, nincs idő a megműveléséhez. Pedig a helyben megtermelt gyümölcsökre, zöldségekre egyre nagyobb igény jelentkezik a közeli városok piacain, de a szomszédos borgátai fürdőtelepen is.

Zöldterület: közpark

A község középső részén, a Kossuth Lajos utcában a 201-208 hrsz-okon mintegy 1180 m² nagyságú, körbekerített játszóteret alakítottak ki, amelyet 2021-ben újabb eszközökkel fejlesztettek. A játszótér kisebbek és nagyobbak számára nyújt megfelelő játéktér.

A játszótér előterében a 199, 200 és 204 hrsz.-on (ez utóbbinak csak egy részén) található a millenniumi emlékmű tere (300 m²), amelynek közelében helyezték el fedett szín alatt a régi tűzoltókocsit.

A település több olyan területtel is rendelkezik, amelyek alkalmasak zöldterületek, pihenőpark kialakítására. Ilyen a játszótér melletti 203, 204, 209, 210 hrsz.-okon lévő fás liget (795 m²).

Közkert

A Kossuth utca nyugati részén, a 1102 hrsz-ú területen kisebb pihenőpark (300 m²) található, amely részben parkolásra is szolgál.

Intézményi zöldfelületek

A község jelentős zöldfelülettel rendelkező intézményi zöldfelülete az evangélikus templomhoz tartozó kert, az Árpád-kori templom temetőkertje, valamint a sportpálya.

Az evangélikus templom viszonylag nehezen megközelíthetően helyezkedik el. Maga a templom hangulatos dísz- és gyümölcsöskert mélyén emelkedik.

Forrás: wikipedia

A község ligetes temetője a Kis-Somlyó hegy felé vezető út mellett álló templom keleti kitettséggű domboldalában fekszik.

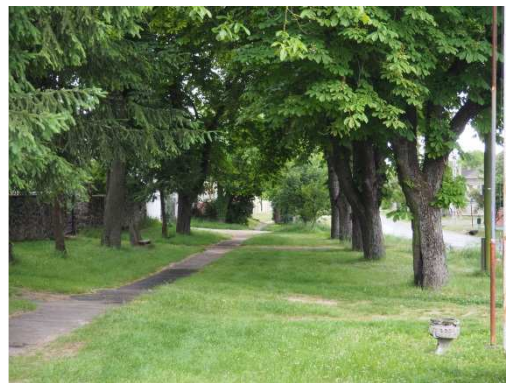

A település sportpályája Jókai utca végén terül el. Gyepes focipálya és egy aszfaltos kosárlabdapálya alkotja. Déli és nyugati oldalát fásítás határolja, az északi és a keleti oldalon kertekkel határos.

Utca- és térfásítások

A falu utcáinak többségében egységes fasor nem található. Egyéni kiültetések, fatelepítések jellemzik. Több utca a közművek és árkok miatt nem vagy nehezen fásítható. Egy kisebb hangulatos gesztenyefasor található a Kossuth utca középső részén. De a legtöbb utcájában kevés a fa.

Beépítésre nem szánt területi zöldfelületi elemek

A vizsgálati terület jellegzetes külterületi zöldfelületi elemei az erdők, gyepek (rétek, kaszálók), vízfolyások, fásított területek (ültetvények, védőfásítások, fasorok), szántók, szőlősök. Nagyobb, összefüggő erdőtömb a délnyugati határban található, általában jellemzőek a kisebb erdőfoltok, főleg a hegyi részen. Az útmenti fásítások nem jellemzik a határt. A beépítésre nem szánt terület nagy része szántóföldi művelés alatt áll, amelyek csak a tenyészidőszakban számítanak zölddel borított, biológiailag aktív zöldfelületnek, ezért szerepük a zöldfelületi rendszerben másodlagosnak tekinthető. Hasonló a szőlősök szerepe. Összességében a község zöldinfrastruktúra-hálózata változatosnak mondható, köszönhetően a foltszerűen megjelenő kisebb erdőknek, a parcellák menti mezsgyéknél, árkokat kísérő kisebb cserjés sávoknak, valamint a települést átszelő Kodó-patak menti zöldsávnak. Teljesen egységes, a beépítésre nem szánt és beépítésre szánt területet, valamint a szőlőhegyi részt összekötő zöldinfrastruktúra-hálózat nem jellemzi a települést. A településszegélyeken, a településkapuknál is hiányzik a határoló zöldsávok jelenléte.

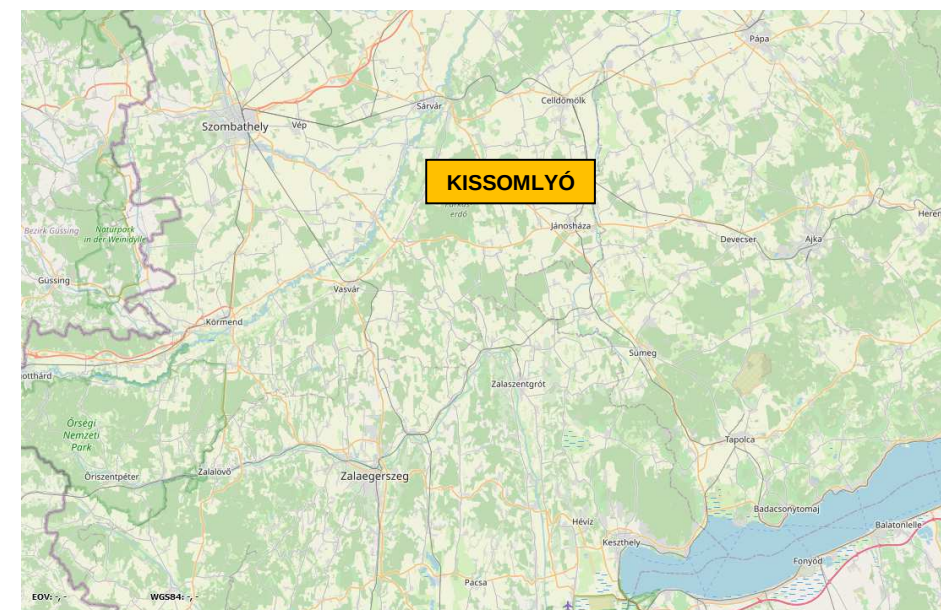
Beépítésre szánt területen több korosztály számára, többféle szabadidős tevékenység folytatására alkalmas funkciókkal rendelkező zöldterület nem található. Kisebb (1180 m²) közkerttel – játszótérrel – rendelkezik a falu. Potenciális, kisebb zöldterület kialakítására alkalmas területek találhatók a településen. A község lakosságának száma 216 fő (2022.01.01. alapján). Az egy főre jutó zöldterület jelenleg 5,5 m², amely igen alacsony. A WHO ajánlása min. 9 m²/fő. Az utca és útmenti fásítások terén vannak hiányosságok.

2.12 Közlekedés

A tervezési terület Kissomlyó község teljes közigazgatási területe.

A település Vas vármegye dél keleti részén helyezkedik el, északon Borgáta és Egyházashetye, nyugaton Káld és Vashosszúfalú, délen Duka községekkel, keleten Jánosháza városával határos. A falu Celldömölki Járás része, de közvetlenül Jánosháza város vonzáskörzetébe tartozik, nagysága 8.5 km².

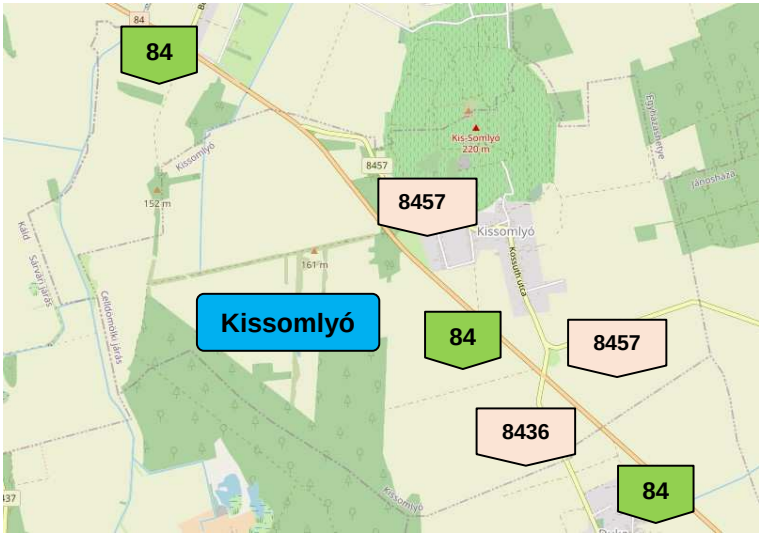
A településterv kidolgozása a teljes közigazgatási területre irányul, melynél a közlekedési létesítmények elhelyezhetősége a meglévő beépítés jellegének-adottságainak lehetőségei szerint került figyelembevételre.

A település elhelyezkedése a Nyugat-dunántúli régióban

2.12.1 Közúti közlekedés (jelenlegi úthálózat)

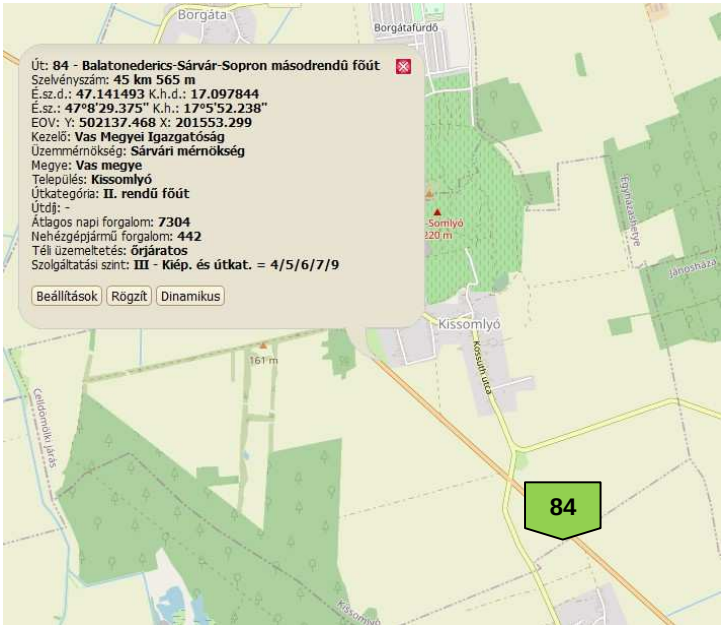
Kissomlyó közigazgatási határain belül a közforgalmú úthálózat hierarchiáját állami és önkormányzati tulajdonú utak alkotják beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területeken egyaránt.

A település közlekedési infrastruktúrája a jelenlegi állapotok szerint

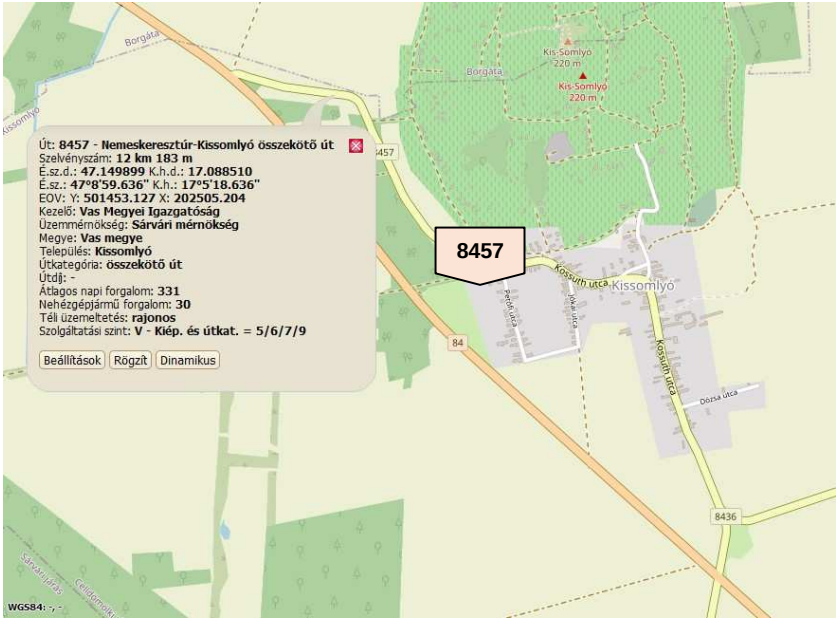
a) **állami úthálózat — kezelő: Magyar Közút Nonprofit Zrt. Vas Vármegyei Igazgatóság**

A 84. számú (Balatonederics-Sárvár-Sopron) másodrendű főút észak-nyugat — dél-kelet tengellyel szeli ketté a települést a beépítésre szánt területrészekről délre. Az út átlagos napi forgalma a KIRA információs rendszer adatbázisa alapján (2023.08.22.) 7304 J/nap, melyből a teherforgalom 442 db jármű (~6%).

A másodrendű főút nyomvonala és forgalma

A 8457 jelű (Nemeskeresztúr-Kissomlyó) összekötő út kelet — dél-nyugat irányban szeli ketté a települést áthaladva a beépítésre szánt területrészekeken is. Az út átlagos napi forgalma a KIRA információs rendszer adatbázisa alapján (2023.08.22.) 331 J/nap, melyből a teherforgalom 30 db jármű (~9%)

Az állami mellékút nyomvonala és forgalma

A 8436 jelű (Duka-Kissomlyó) összekötő út észak — dél irányban érinti a települést a beépítésre szánt területrészekről délre, dél-keletre. Az út átlagos napi forgalma a KIRA információs rendszer adatbázisa alapján (2023.08.22.) 703 J/nap, melyből a teherforgalom 30 db jármű (~4%)

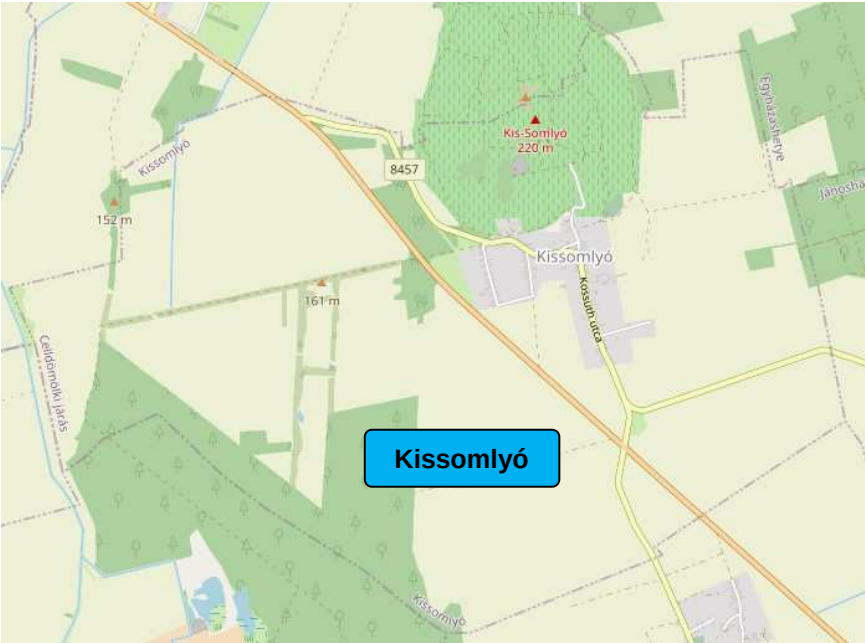

Az állami mellékút nyomvonala és forgalma

b) **helyi, önkormányzati úthálózat**

-Településközi összekötő utak: ilyen jellegű kapcsolati funkcióval működő helyi összekötő út nincs — ezt a szerepkört jellemzően az állami mellékutak látják el.

- Helyi gyűjtőutak: helyi gyűjtőút sincs a településen, ezt a funkciót is az állami mellékutak látják el.
- Kiszolgáló utak: az önkormányzat tulajdonában lévő összes beépítésre szánt területi út kiszolgáló út funkciót lát el.
- Beépítésre nem szánt területi mezőgazdasági utak: a lakott területrészekon kívüli mezőgazdasági és zártkerti művelésű ingatlanokat tárják fel, amely hálózat napjainkban változó minőségben kiépített.

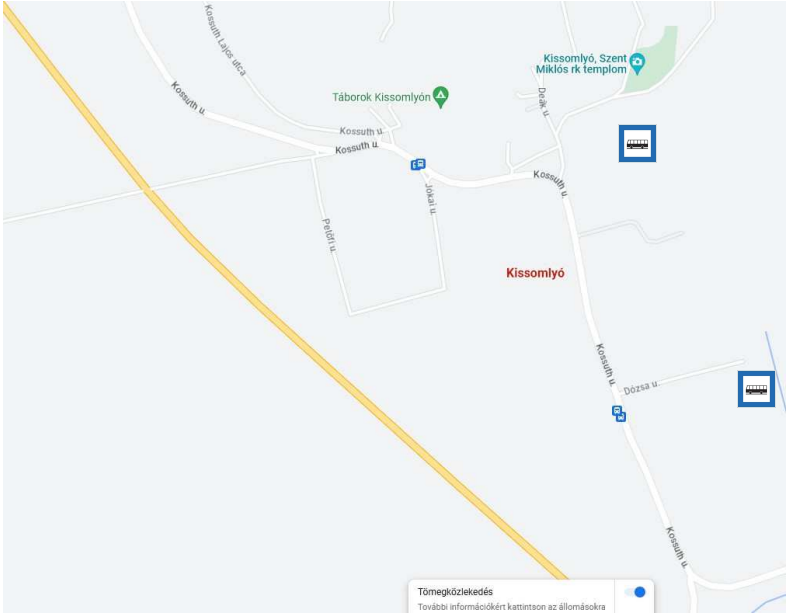

A településrészek szerkezete és közvetlen közlekedési infrastruktúrája

2.12.2 Közösségi közlekedés

a) Közúti közlekedés

A településen a Volánbusz Közlekedési Zártkörűen Működő Részvénytársaság helyközi autóbuszjáratjai közlekednek. A járművek megállói a település beépítésre szánt területén a 8457 jelű úton található részben folyópályás kialakítással, részben autóbusz öbölben elhelyezve.

A település autóbusz megállóhelyei

b) Kötőtpályás közlekedés

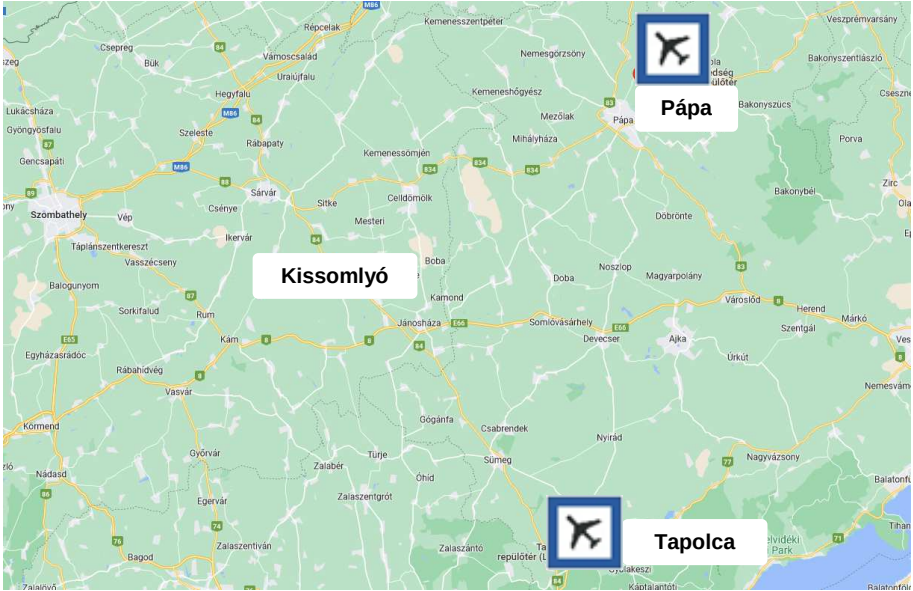
Üzemben lévő vasúti nyomvonal a település környezetében nem található. Legközelebb Bobán érhető el a Bajánsenye – Zalaegerszeg – Ukk – Boba, továbbá a Székesfehérvár - Szombathely vasútvonal, amelyek közül az előbbi az országos hálózat 25 számú, utóbbi az országos hálózat 20 számú vonala. Az érintett szakaszon mindkét vasúti pálya üzemeltetője a MÁV Zrt.

A környező országrész vasúti infrastruktúrája

c) Légi közlekedés

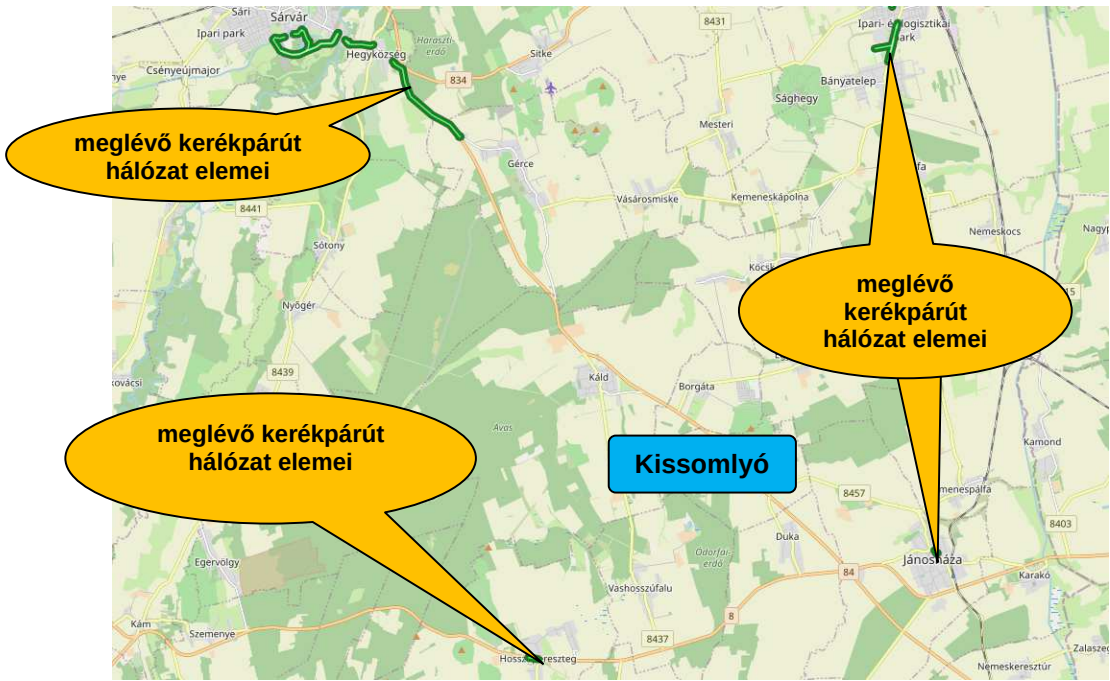
A legközelebbi nyilvános nemzetközi repülőtér 60 km-en belül, Sármelléken érhető el. Kisebb személyszállító gépek fogadására alkalmas katonai repülőtér Pápán, nem nyilvános repülőtér Tapolcán üzemel, Borgátától mindkettő megközelítően 40-40 km távolságra.

A környező országrész légi közlekedési infrastruktúrája

d) Kerékpáros és gyalogos közlekedés

-Kiépített kerékpárút a település közigazgatási területén nem található — a faluban (beépítésre nem szánt-, és beépítésre szánt területen egyaránt) a kerékpárosok a meglévő úthálózaton közlekednek. Kiépített kerékpáros létesítmények Sárvár és Celldömölk környezetében, illetve rövidebb szakaszok Jánosháza és Hosszúpereszteg beépítésre szánt területén találhatóak.
-A település beépítésre szánt területein az utak mellett az igényeknek megfelelően csak részben találhatóak kiépített járdák.

A térség kerékpáros infrastruktúra adottságai (KENYI)

d) Parkolás

A település beépítésre szánt területén kiépített várakozóhelyek eltérő minőségben és mennyiségben találhatóak a köztisztviselők, továbbá egyes kereskedelmi, és szolgáltató létesítmények környezetében. A várakozóhelyek kiépítettsége, száma a jelenlegi igényeknek megfelelően tulajdonképpen elegendő lefedettséget biztosít, azonban a dinamikus fejlődő turisztikai ágazatnak köszönhetően, a várható fejlesztések figyelembevételével feltétlen szükséges a parkolási igények magas szintű kiszolgálása a későbbiekben is.

2.13 Közművesítés

2.13.1 Vízellátás

A település vízvezeték-hálózatát a VASIVÍZ Zrt. üzemelteti. A vízellátó rendszeren az ivóvíz Káld község irányából érkezik, KMPVC víz gerincvezetéken. A vízellátást biztosító kút és gépház is Káld településen található. Ez a rendszer látja el – Kissomlyón kívül – Káld, Duka, Borgáta és Egyházashetye községeket is.
A rendszer – az építéskor „népszerű” – KMPVC csövekből épült, amely mára már idejét múlt és a sorozatos meghibásodások, csőtörések (felhasadások) a hálózati veszteségen, a hibajavításon túl, előrevetítik a rendszer rekonstrukciójának igényét.
A hálózat elemeinek – kút, vízgépészet, csőhálózat – paraméterei alkalmasak a jelenlegi vízigények maradéktalan kiszolgálásán túl, további vízhasználatok kielégítésére.
Kissomlyó településen az oltóvíz biztosítására földalatti (altalaj) tűzcsapok kerültek beépítésre. Oszloptűzcsapokat csupán egy-két helyen látni. (Pl. Kossuth Lajos utca 54. és 69. sz. ingatlanok előtt)

A lakó-, és középületek vízellátása 100%-osnak tekinthető, az ingatlanok D25-32 méretű bekötéseken vannak ellátva ivóvízzel. Ezen kívül a település több pontján is közifolyók találhatóak.

2.13.2 Szennyvízelvezetés

A KEHOP-2.2.2-15-2016-00108 azonosítószámú projekt keretében - Jánosháza térségében – Duka, Karakó, Kissomlyó és Nemeskeresztúr településeken a gravitációs szennyvízcsatorna-hálózat kiépült, ezzel egyidejűleg a Jánosházán üzemelő tisztítótelep felújítása és 4505 LEÉ szennyvízterhelésre bővítése elkészült. Új tisztítórács, új biológiai tisztítóegység, valamint új iszapvonal és iszapvíztelenítő került kialakításra és üzembe helyezésre.
Az említett településeken a hálózat gyűjtőcsatornái DN200, míg a bekötések DN160/KGPVC csövekből állnak. Az ingatlanok rákötési aránya megközelíti a 100%-ot.
Az összegyűjtött települési szennyvizek továbbítására – a mélyebb területeken – helyi szennyvízátemelők, míg a regionális rendszerbe való továbbításhoz települési főátemelők létesültek.
Kissomlyó területén 2 átemelő található, egyik a Jókai Mór u. déli, míg a másik pedig a Dózsa György u. K-i végénél található. Ez utóbbi továbbítja Jánosháza irányában az összegyűjtött szennyvizet.

2.13.3 Csapadékvíz elvezetés

A település közelében két élővízfolyás található, egyik a Borgátai árok – mely a Kodó patakba torkollik, a másik a Körtvélyesi árok, mely – Jánosháza térségében a Mosó-árokhoz csatlakozik. A település területéről lefolyó csapadékvizeket az úthálózat melletti trapézszelvényű útárkok gyűjtik össze és vezetik a vízfolyások irányába. Az árkok és az azon lévő átereszek – a helyszíni bejáráson tapasztaltak szerint – jelentősen feliszapolódtak, így a csapadékvíz elvezetése nem tekinthető akadálytalanoknak. Azok az árokszakaszok, melyek mederlap, vagy egyéb – pl. terméskő – burkolattal vannak ellátva, mentesek az iszap és hordalék lerakódásoktól.

2.13.4 Gázellátás

A község gázellátására kiépült hálózatot az MVM Égáz-Dégáz Földgázhálózati Zrt. üzemelteti. A település földgázellátását az MVM Next Energiakereskedelmi Zrt. biztosítja. A földgáz a Kossuth Lajos utca (8457. sz. Nemeskeresztúr-Kissomlyó ök. út átkelési szakasza) déli vége mellett létesített gázfogadó (nyomás-szabályozó) állomásig nagy-középnomású (6 bar) vezetéken érkezik, Jánosháza irányából. A település gázellátása középnomású (1 bar) vezeték-hálózaton biztosított. Az ingatlanok legnagyobb része a rendszerre kapcsolt. A háztartások és intézmények kisnyomású gázellátását épületenkénti nyomás-szabályozók biztosítják.

2.13.5 Villamos energia ellátás

Kissomlyó községet az E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt. tulajdonában és üzemeltetésében lévő Celldömölk 132/22 kV-os alállomásból táplált Sümeg 22kV-os gerincről látják el a 2db Kissomlyó I.-II transzformátor állomásokat villamos energiával. Ezek a transzformátor állomások az E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt. tulajdonában és üzemeltetésben vannak.

Az E.ON tulajdonában lévő transzformátorok az alábbiak szerint biztosítják az ellátást

Körzet	Típus	Teljesítmény	Tulajdonos
Kissomlyó I.	OTR 20/125	100 kVA	E.ON
Kissomlyó II.	FOTR 20/125	63 kVA	E.ON

A fogyasztókat a közcélú transzformátor állomásokról indított 0,4kV-os betonoszlopos kifesztésű, szabad vezetékes hálózat látja el villamos energiával.
A gerincvezetékek 4x95+25 mm² a Kossuth L. utcában.
A mellékutcákban a közcélú hálózat 4x95+25 mm² csupasz légvezeték.

Az I. sz. Transzformátor állomásról ellátott hegyi áramkör 0,4kV-os vezetéke 3x95+25MLC/95 AASC mm² kötegelt szigetelt vezeték.
A közvilágítási berendezések 36W-os kompakt fénycsöves lámpatestek

2.13.6 Hírközlés

a) Vezetékes telefon szolgáltatás szempontjából Kissomlyó község a 95. sz. Sárvár primerr körzetbe tartozik.

Hírközlési szolgáltatók:

1. DIGI KFT (1134. Budapest, Váci út 35.)

A településen kiépített, rézvezetékes föld-, ill. légkábel hálózatukon telefon, TV és internet szolgáltatást biztosítanak az előfizetőknek. A rendszer Káldon csatlakozik az országos hálózathoz. Fejlesztési szándékaik vannak, de konkrét terveik nincsenek.

2. Metalcom Távközlési Zrt. (1107. Budapest, Fogadó utca 4.)

2022. évben (E.ON tartószerkezeteken) megépített Fve 2x12L tip. optikai gerinc- és lefedő hálózatuk – melynek tulajdonosa az MVM NET ZRT – várhatóan 2023-ban kerül üzembe helyezésre. A hálózat – mely a Celldömölk-i OLT-ben csatlakozik az MVM NET hálózatához – vezetékes internet, kábel TV és telefon szolgáltatást fog nyújtani az előfizetőknek. Üzemeltetője – hosszú távon – a Magyar Telekom Nyrt. lesz.

A hálózat CEL-KIS-L-01 sz. Megvalósulási terve a Mellékletben.

b) Vezeték nélküli hírközlési szolgáltatást az alábbi szolgáltatók biztosítanak Kissomlyó településen:

1. Magyar Telekom Nyrt. Technológia Igazgatóság, Vezeték nélküli ágazat, 1519. Budapest, Pf. 512)

A településen üzemelő bázisállomásuk koordinátái: EOVS: 202 373, EOVS: 502321

Tervezett telephelyük nincs. A települést nem érinti a Magyar Telekom magassági korlátozással védett, mikrohullámú összeköttetés nyomvonala.

2 Telenor Magyarország Zrt Kivitelezési Igazgatóság (Cetin Ingatlan) 2045. Törökbálint, Pannon út

Honlapja szerint a településen 4G szolgáltatást biztosít.

3) Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt (új neve: 4iG) Budapest, 1096. Lechner Ödön fasor 6.)

Honlapja szerint a településen 4G szolgáltatást biztosít.

Fejlesztést egyik szolgáltató sem tervez a közeljövőben, de ennek lehetőségét kéri biztosítani, a 20/2020.(XII.18.) NMHH rendelet 26.§(6). bekezdéséhez igazodva.

2.14) Katasztrófavédelem, a területek használatát, építési tevékenységet befolyásoló vagy korlátozó tényezők

A települések katasztrófavédelmi besorolásáról szóló 44/2021. (XII. 16.) BM rendelet alapján, Kissomlyó község a II. katasztrófavédelmi osztályba került besorolásra.

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény IV. fejezet hatálya alá tartozó alsó vagy felső küszöbértékű "veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem" Kissomlyó község területén nem működik, továbbá az ebbe a kategóriába tartozó üzemek kijelölt veszélyességi övezete a település területét nem érinti, ezért figyelembe veendő korlátozás nincs.

Fenti tényezők jelenlétéről az adatszolgáltatás során jelzés nem érkezett, a település önkormányzata sem jelzett semmiféle korlátozást.

Katasztrófavédelmi szempontból Kissomlyó község a Sárvári Hivatásos Tűzoltó – parancsnokság működési területéhez tartozik, amelynek a vonulási távolsága 19 kilométer, a vonulási ideje 20 perc.